

Sport- en BeWeeegScan

C O N C E P T

Sport- en BeWEEgScan

C O N C E P T

Colofon

Sport- en Bewegescan, 2e herziene versie

Uitgave: NISB

Projectleiding: Dayenne L'abée, NISB (Expertisepunt School & Sport)

Samenstelling en redactie: Gea Schaap, DSP-groep, Amsterdam

Eindredactie: Dayenne L'abée, NISB

Productie: Product Plus BV, Nijmegen

Met dank aan de input van de pilots School & Sport:

Arnhem, Amsterdam, Hoorn, Goes/Borsele, Enschede, Utrecht,

Den Helder en Noord-Friesland.

Overige bijdragen:

Bert Boetes (ROC De Landstede), Berend Brouwer (SLO),

Gert van Driel (CALO, KVLO), Danny van Dijk (voormalig NOC*NSF),

Michiel de Haan (St. BOTS), Ad Hoogendam (Assist),

Paul van der Klein (K2 Brabants kenniscentrum Jeugd),

Martin Malon (deelgemeente Delfshaven),

Judith de Meij (GG&GD Amsterdam), Eric Lagendijk (DSP-groep),

Peter Jan Mol (voormalig LC), Chris Mooij (SLO),

Marijke Slotboom (Fontys Hogeschool).

Vanuit NISB:

Helene Baarda, Carolien Daniëls, Dorien Dijk, Heino van

Groeningen, Anne-Christine Vink, Toine van de Wert, Robert Zwart.

Copyright © 2003 NISB, Arnhem

Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB)

Papendallaan 50, Postbus 32, 6800 AA ARNHEM

T 026 4833800

F 026 4833890

E info@nisb.nl

W www.nisb.nl

INHOUDSOPGAVE

Voorwoord	1
Inleiding	2
Module 1 Omschrijving openbare beweegruimte	5
Module 2 Omschrijving sportaccommodaties	12
Module 3 Vragenlijst sport op school	18
Module 4a Quicksan J-score voor sportvereniging	25
Module 4b Quicksan J-score voor sportbuurtwerk	31
Module 5a Vragenlijst sportdeelname leerlingen 8 tot 12 jaar	36
Module 5b Vragenlijst sportdeelname jongeren 12 tot 18 jaar	42
Module 6 Creatieve methoden	50
Ideeën voor meer informatie, informatie voor meer ideeën	56
Adressen	63

Download de modules van www.school-en-sport.nl/sbs

“Alle jongeren van 4 tot en met 18 jaar moeten dagelijks een uur sporten en bewegen.”

Dat is de uitdaging waarvoor we staan met het project School & Sport. Dit kan mijns inziens alleen als krachten op een effectieve manier gebundeld worden. Hiermee is een start gemaakt. De landelijke partners NOC*NSF, KVLO, LC Nederlands Instituut voor Lokale Sport en Recreatie en NISB hebben op 20 mei 2001 de Beleidsvisie School & Sport gepresenteerd en als vervolg hierop op 27 juni een convenant gesloten. In dit convenant is afgesproken dat de partners hun inspanningen gaan bundelen om scholen, sportverenigingen en lokale overheden intensief te laten samenwerken.

Recentelijk is een meerjarenplan ontwikkeld. In dit plan is veel aandacht voor ondersteuning van lokale projecten. Uitgangspunt is dat beweegmanagement van cruciaal belang is om de samenwerking tot stand te brengen en te onderhouden. Dit beweegmanagement begint niet direct met het uitvoeren van één van de vele schoolsportprojecten die voorhanden zijn (Fit & Fun, Kies voor Hart en Sport, et cetera), maar gaat onderzoek doen zodat beargumenteerd vervolgstappen kunnen worden genomen om de jeugd aan het sporten te brengen en te houden. Daarbij wordt zoveel mogelijk de samenwerking gezocht met organisaties in de driehoek Buurt, Onderwijs en Sport.

Bij het onderzoek maakt het beweegmanagement gebruik van twee instrumenten: de Bewegnorm en de Sport- en Beweegscan. De Bewegnorm bestaat uit zowel kwantitatieve (1 uur per dag matig intensief, waarvan minimaal twee maal gericht op verbetering lichamelijke fitheid) als kwalitatieve componenten (o.a. zelforganisatie, veelzijdig beweeggedrag, et cetera).

Een tweede versie van de Sport- en Beweegscan ligt nu voor u. Dit instrument geeft u inzicht in de mate waarin de omgeving voldoende mogelijkheden aan jongeren biedt om tot sporten en bewegen over te gaan. Veel experts hebben meegewerkt aan de ontwikkeling ervan en in de praktijk is gebleken dat het instrument goed voldoet. Wel zijn er in deze tweede versie hier en daar nog aanpassingen gedaan. Aan u het verzoek om ook mee te werken aan de verdere ontwikkeling van dit instrument, door verbeterpunten door te geven aan de medewerkers van NISB.

Ik wens u heel veel succes toe met de toepassing van de Sport- en Beweegscan en hoop dat het een goede bijdrage levert aan de ambitie waar we met School & Sport voor staan.

Met vriendelijke groet,
Ruud Vreeman
lid bestuur NOC*NSF
lid bestuur NISB

1. INLEIDING

Wat is de Sport- en Beweegscan?

Met de Sport- en Beweegscan (SBS) kan de sport- en beweegomgeving van kinderen en jongeren (van 4 tot 18) op wijkniveau¹ in kaart worden gebracht. Waar sporten en bewegen kinderen en jongeren, waar kunnen zij sporten en bewegen en wat vinden zij ervan? Met de SBS wordt duidelijk in hoeverre de omgeving van kinderen en jongeren uitnodigt om te sporten en te bewegen en waar aanpassingen nodig zijn. Met de resultaten van de SBS moet het aanbod en de vraag met elkaar gematched worden.

Uw bijdrage

Mocht u in het gebruik van de modules van de Sport- en Beweegscan verbeterpunten ontdekken, geeft u dit dan door aan de medewerkers van NISB. De Sport- en Beweegscan maakt geen gebruik van normeringen, omdat die er voor de meeste onderdelen niet is. Wel kan het interessant zijn om resultaten met elkaar te vergelijken. Wilt u hieraan meewerken, meldt dit dan bij de medewerkers van NISB.

Voor wie is de Sport- en Beweegscan?

De Sport- en Beweegscan is samen met de Bewegnorm, één van de instrumenten van het beweegmanagement. Het beweegmanagement is verantwoordelijk voor alle werkzaamheden die gericht zijn op de opzet, invoering en uitvoering van beweegmanagement.

Beweegmanagement is een gestructureerde, systematische aanpak van sport- en bewegingsstimulering van jeugdigen die vanuit het onderwijs en in samenwerking met sportaanbieders en de lokale overheid verloopt.

Het doel van beweegmanagement kan omschreven worden als *het organiseren van verdergaande vormen van samenwerking tussen scholen, sportaanbieders en de lokale overheid om het sport- en beweeggedrag van de jeugd optimaal te stimuleren*.

De Sport- en Beweegscan kan gebruikt worden door volwassenen zoals sportconsulenten, leraren, beleidsmedewerkers, jongerenwerkers, verenigingsbestuurders, ouders, eigenlijk voor iedereen die wil bijdragen aan goede sport- en beweegmogelijkheden voor jongeren.

De SBS is zeker niet alleen voor volwassenen. Het is belangrijk dat jongeren zelf aangeven waar en hoe zij het liefst sporten en bewegen. Houdt er rekening mee dat niet alle jongeren hetzelfde zijn. Als een groep jongeren een deel van de SBS invult, kan dat niet automatisch vertaald worden naar alle jongeren. Daarom is het ook goed om zoveel mogelijke verschillende jongeren (van andere leeftijden, andere scholen, ander delen van de buurt) te betrekken bij de SBS. Dit zelfde geldt voor scholen en sportorganisaties. Hoe meer mensen de lijsten invullen, hoe beter je weet wat jongeren beweegt!

Het Doel

De verschillende onderdelen van de Sport- en Beweegscan kunnen op meerdere manieren worden ingezet. Om inzicht te krijgen voor ontwikkeling van beleid, om de mening van jongeren te peilen, om een beeld te krijgen van participatie of knelpunten of als startmeting bij aanvang van een project. Maar ook als inbreng voor een totaalvisie op het versterken van de relatie school- sport- buurt.

¹ De wijk, de buurt, het stadsdeel of het dorp. Kies een afgebakende omgeving afhankelijk van de bestaande praktijk.

De resultaten

De SBS geeft inzicht en overzicht van de sport- en beweegomgeving van jongeren.

Aan de ene kant is het een communicatiemiddel voor organisaties in de wijk. Door de bevindingen van ouders, jongeren, sportbuurtwerkers, sportvrijwilligers, beleidsmedewerkers en (vak-)leerkrachten met elkaar te vergelijken en een dialoog te starten. Aan de andere kant bevat het aanbevelingen en mogelijkheden ter verbetering van locaties, (betere) samenwerking tussen organisaties en het stimuleren van jongeren om zelf initiatief te nemen bij het opzetten van sportvoorzieningen en sportactiviteiten. Wat de SBS niet kan is kant en klare oplossingen geven. Met de resultaten kan bijvoorbeeld het aanbod en de vraag beter afgestemd worden, of organisaties kunnen meer betrokken worden of bewust gemaakt worden. Al met al kunnen met de resultaten van de SBS in de hand, keuzes gemaakt worden die leiden tot een betere sport- en beweegomgeving voor jongeren.

De modules

De SBS bestaat uit 6 modules, die allemaal een andere deel van de sport- en beweegomgeving van kinderen en jongeren in kaart brengen. Of u alle modules gebruikt of een paar, dat is aan u. Dit is uiteraard afhankelijk van de vraag die bij u in de wijk of gemeente leeft en de tijd, de mensen en de middelen die kunnen worden ingezet. Natuurlijk is het goed om voor een compleet en samenhangend beeld, zoveel mogelijk modules te gebruiken.

Module 1 openbare beweegruimte

een tabel en vragen voor volwassenen en jongeren over waar je in de buurt op pleintjes en in parken kan bewegen en sporten

Module 2 sportaccommodaties

een tabel en vragen voor volwassenen en jongeren over sporthallen, zwembaden etc. en wat er te doen is voor jongeren

Module 3 a+ b sport op de school

een vragenlijst voor de school over bewegen tijdens en na schooltijd. De ene lijst is voor de basisschool, de andere voor het voortgezet onderwijs en het MBO

Module 4 a + b sportverenigingen en sportbuurtwerk

een quickscan voor sportverenigingen en sportbuurtwerk. Hoe is de jeugdgerichtheid van sportverenigingen en sportbuurtwerk. Wat organiseren zij voor jongeren en vooral hoe doen zij dat en wat vinden jongeren daarvan.

Module 5 a + b sportaanbod

een vragenlijst voor jongeren over wat zij vinden van de sport: op de pleintjes, in de buurt, op school en bij de sportvereniging. Er is een vragenlijst voor kinderen van 8 tot 12 jaar en een lijst voor jongeren van 12 tot 18 jaar.

Module 6 creatieve methoden

aanwijzingen om op een creatieve manier de omgeving in kaart te brengen, ook gegevens over inwoners en kenmerken van de wijk zijn hierbij belangrijk. Verder staan in deze module aanwijzingen voor kringgesprekken met jongere kinderen.

Gebruik van de SBS

Iedereen kan de SBS gebruiken. Iedere module start met een gebruiksaanwijzing voor het beweegmanagement. Hierin wordt beschreven wat het doel van de module is, hoe je deze kan opzetten, hoe deze ingevuld moet worden en wat er met de resultaten kan worden gedaan.

Welke onderdelen van de SBS u in moet zetten, of dat u alle onderdelen gaat inzetten hangt af van de lokale situatie:

- Hoeveel tijd is er beschikbaar?
- Welk deel van de gemeente wordt onderzocht?
- Welke vragen zijn belangrijk, wat speelt er in de wijk of gemeente?
- Wie zijn er betrokken bij de onderwerpen?
- Hoeveel en welke personen vullen de module in?
- Wie willen er meewerken aan verbeteringen?

Van tevoren moet vooral goed bedacht worden wat er gedaan kan worden met de resultaten van (onderdelen van) de SBS. Het betrekken van organisaties en jongeren bij de SBS kan heel motiverend werken. Maar deze motivatie om (samen) verbeteringen aan te brengen kan snel wegzakken als er niets gedaan wordt met de resultaten van de geleverde inspanningen.

Gemiddeld kost het hele traject van de opzet, de uitvoering en de verwerking van een module tussen de 3 en 6 maanden. Het invullen van een module kost tussen de 15 en 45 minuten. Per module worden aanwijzingen gegeven over hoe deze ingezet kan worden. Het is aan u om per module de meest betrokken personen en organisaties voor deze job te zoeken.

Enkele voorbeelden:

- leerlingen
- directeurs, (vak-)leerkrachten van scholen
- sportbuurtwerkers
- sportconsulenten
- beleidsmedewerkers
- jongerenwerkers
- stagiaires
- jeugdbesturen van sportverenigingen
- ouders
- jeugdleden van sportverenigingen
- enz.

De proef

De SBS is een nieuw instrument. Vooral de instrumenten die in het verleden zijn ontwikkeld door Jeugd in Beweging, Bureau Ondersteuning Tilburgse Sport en het K2 Brabants kenniscentrum Jeugd hebben als input gediend. Sommige modules zijn overgenomen, anderen zijn samenstellingen van instrumenten of helemaal nieuw. Het Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen is dan ook heel benieuwd naar uw ervaringen met de SBS. Uw op- en aanmerkingen en ideeën kunnen bijdragen aan de verbetering van de SBS. Wilt u daarom na gebruik van (modules uit) de SBS uw ervaringen en ideeën doorgeven aan uw pilot-ondersteuner vanuit NISB. Indien u geen deel uitmaakt van de pilots School & Sport, maar wel gebruik maakt van dit instrument, dan kunt u met uw ervaringen terecht bij het Expertisepunt School & Sport van NISB.

Module 1 Omschrijving Openbare Bewegruimte

Gebruiksaanwijzing voor het bewegmanagement

Doel

Met deze module wordt een overzicht gegeven van de beschikbare bewegruimte die jongeren buiten in de openbare ruimte hebben. Deze plaatsen worden systematisch beschreven en eventuele knelpunten worden geïnterviewd.

Resultaten

De inventarisatie moet vooral leiden tot 'bewustwording'. Op welke plekken sporten en bewegen kinderen en jongeren en welke mogelijkheden blijven nog onbenut. Ook organisaties kunnen bewust gemaakt worden van de mogelijkheid om de openbare ruimte te benutten. Voor de gemeente biedt de tabel een goed overzicht in spreiding, gebruik en kwaliteit van de sport- en beweegplekken. In module 6 staan enkele ideeën over een andere wijze van informatie-verzamelen en te verwerken.

Opzet

- Maak met het bewegmanagement de keuze voor één individu of een werkgroep die de toepassing coördineert.
- Bepaal waar de grenzen van het te onderzoeken gebied liggen.
  - Wat is de buurt, de wijk of het stadsdeel of het dorp dat onderzocht wordt. Wat wordt verstaan onder openbare ruimte en wie zijn hiervoor verantwoordelijk.
- Bepaal wie belang hebben bij deze informatie en licht deze personen of organisaties van tevoren hierover in.
  - Dit kan de buurtvereniging of speeltuinvereniging zijn, een groep jongeren, ouders, de woningbouwvereniging, medewerkers van de gemeente, enzovoort.
  - Deze personen of organisaties kan ook gevraagd worden om mee te helpen bij het verzamelen van informatie
- Er kan een artikel in het huis aan huis blad worden geplaatst.
- Wie gaat de informatie verzamelen?
  - Is dit één persoon?
  - Zijn dit meerdere personen?
  - Worden hier ook jongeren bij betrokken?
  - Organiseer een ouderavond (laat ouders/kinderen vertellen waar ze sporten en bewegen).
- Wie gaat deze personen uitleg geven?
- Wanneer moeten de gegevens verzameld zijn? (spreek een einddatum af)
- Wie gaat deze gegevens verwerken?

- Wat gebeurt er met de resultaten?
  - Maak (alleen of samen met de werkgroep) een overzicht van de meest opvallende resultaten.
  - Bespreek deze met de personen of organisaties die hier belang bij hebben.
  - Maak deze in ieder geval bekend bij iedereen die heeft meegewerkt met het invullen.
- Maak afspraken over het vervolg of herhaling van het instrument.
  - Wat wordt wanneer gedaan met de aangedragen ideeën?
  - Hoe en wie worden betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen?
  - Op welke termijn worden deze plannen gerealiseerd?
  - Wordt het instrument na een bepaalde tijd nogmaals ingezet om effecten te meten?

Invullen

In de toelichting bij module 1 wordt aangegeven welke (soort) variabelen op welke plek in de tabel kunnen worden ingevuld. De aanvullende vragenlijst bij de tabel bevat vragen voor volwassenen en jongeren. In overleg met de belanghebbenden kunnen onderdelen uit de tabel en vragen worden toegevoegd of geschrapt.

Datum:.....wijk/stadsdeel/gemeente: .....

Ingevuld door:.....

1 locatie	2 soort	3 materiaal	4 belijning	5 aantal m²	6 ligging	7 gebruikers

8 wat wordt er gedaan	9 wat zou je er kunnen doen	10 gebruiksintensiteit (score)	11 veiligheid (score)	12 kwaliteit (score)	13 knelpunten
		sch: mi: av: za: zo:	omgeving: bereikbaar: begrenzing: inrichting: soc. veiligheid: anders nl.:	toestel: ondergrond: afwatering: onderhoud: schoon: anders nl.:	
		sch: mi: av: za: zo:	omgeving: bereikbaar: begrenzing: inrichting: soc. veiligheid: anders nl.:	toestel: ondergrond: afwatering: onderhoud: schoon: anders nl.:	
		sch: mi: av: za: zo:	omgeving: bereikbaar: begrenzing: inrichting: soc. veiligheid: anders nl.:	toestel: ondergrond: afwatering: onderhoud: schoon: anders nl.:	
		sch: mi: av: za: zo:	omgeving: bereikbaar: begrenzing: inrichting: soc. veiligheid: anders nl.:	toestel: ondergrond: afwatering: onderhoud: schoon: anders nl.:	

Toelichting deel 1 openbare beweegruimte

1. locatie

- naam (school-)plein, park, straat, speeltuin, etc.

2. soort openbare ruimte

- gras
- verhard
- parkeerplaats/ straat
- zand/aarde
- ijsbaan
- zwemwater
- etc.

3. materiaal

- voetbaldoelen
- baskets
- klimrek
- skatebaan
- halfpipe
- klimmuur
- tennisnet
- etc.

4. belijning

- geen
- voetbal
- basketbal
- tennis
- etc.
- (voor ijsbaan: verlichting)

5. aantal m²

- totaal aantal bespeelbare m²

6. ligging

- omringd door woningen
- dicht bij woningen
- afgelegen en niet in de buurt van woningen
- dicht bij winkels
- in bosrijke omgeving
- etc.

7. gebruikers

welke groepen sporten/ bewegen hier?

- 0 tot 4
- 4 tot 12
- 12 tot 18
- 18+
- ook voor (toezicht door) ouders
- of combinatie hiervan

8. wat wordt er gedaan

- voetballen
- schaatsen
- skaten
- crossfietsen
- etc.

9. wat zou je er kunnen doen

- voetballen
- tennissen
- skaten
- streetdance
- etc.

10. gebruikintensiteit (op schaal van 1-10)

- tijdens schooltijd (door school)
- middagen (na schooltijd)
- avonden (na schooltijd)
- zaterdag
- zondag

11. veiligheid (op schaal van 1-10)

- omgeving (bebouwing/toezicht)
- bereikbaarheid (drukke straat)
- begrenzing terrein (bijv. hek)
- inrichting
- sociale veiligheid
- anders nl.:

12. kwaliteit (op schaal van 1-10)

- sporttoestellen
- ondergrond
- afwatering
- onderhoud
- schoon (bijv. hondenpoep)
- anders nl.:

13. knelpunten

- wegsturen door omwonenden
- pesterijen door andere jeugd
- geen (prettige) zitruimte voor ouders
- vernielingen
- onbruikbaar bij of na slecht weer
- belemmeringen jongeren met handicap
- etc.

Als de tabel eenmaal is ingevuld, moet worden gekeken wat nu de belangrijkste resultaten zijn. Als hulpmiddel om deze er uit te halen, staan hieronder een aantal voorbeelden van vragen voor volwassenen en jongeren. Deze vragen kunnen aangevuld worden met vragen die spelen bij u in de wijk.

Aanvullende vragen voor volwassenen

1. Welke locaties uit de ingevulde tabel zijn het meest essentieel in uw wijk/gemeente?
2. Is er voor iedere gebruikersgroep voldoende openbare ruimte beschikbaar?
(kijk in de tabel of er voor jongens en meisjes, voor kinderen en jongeren van 0 tot 4, van 4 tot 12, van 12 tot 18 en ouder dan 18 jaar openbare ruimte is om te sporten en bewegen)
3. Hoe zijn deze locaties verspreid over de wijk/gemeente?
4. Welke locaties moeten het eerst verbeterd worden en waarom?

Aanvullende vragen voor jongeren

1. Op welke plek (uit de tabel) sport je het vaakst bij jou in de buurt?

2. Wat is er leuk is aan die plek?

3. Wat is de stomste plek? En waarom vind je dat?

4. Wat moet er het eerst veranderd worden bij jou in de wijk?

Module 2 Omschrijving Sportaccommodaties

Gebruiksaanwijzing voor het bewegmanagement

Doel

Met deze module wordt een overzicht gegeven van de beschikbare sportaccommodaties die jongeren kunnen gebruiken. Deze sportaccommodaties worden systematisch beschreven, evenals het georganiseerde en ongeorganiseerde gebruik door jongeren hiervan en de eventuele knelpunten. Het doel waarmee de module wordt ingezet kan u zelf bepalen. Doel kan zijn om er achter te komen welke jeugd waar gebruik van maakt, of hoe de accommodaties beter gebruikt kunnen worden of om de onderhoudsstaat in kaart te brengen.

Resultaten

Door een zo volledig mogelijke inventarisatie van alle mogelijkheden, kan geprobeerd worden de accommodaties optimaal in te zetten. Ook kan ontdekt worden welke accommodatie ontbreekt. Vraag en aanbod kunnen beter worden afgestemd. Een goed overzicht is daarbij een eerste vereiste. Ook mogelijke knelpunten in gebruik, onderhoud en dergelijke kunnen op deze wijze boven tafel komen. In module 6 staan enkele ideeën over een andere wijze van informatie verzamelen en te verwerken.

Opzet

- Maak met het bewegmanagement de keuze voor één individu of het samenstellen van een werkgroep die coördineert.
- Bepaal de grenzen van de buurt, de wijk of het stadsdeel of het dorp dat onderzocht wordt.
- Bepaal wie belang hebben bij deze informatie en licht deze personen of organisaties hierover van tevoren in.
  - Dit kunnen de sportverenigingen zijn, de beheerders en eigenaren, de gebruikers.
  - Deze personen of organisaties kan ook gevraagd worden om mee te helpen bij het verzamelen van informatie.
  - Er kan een artikel in het huis-aan-huis blad worden geplaatst.
- Bepaal wie de informatie gaat verzamelen?³
  - Is dit één persoon? - Worden hier ook jongeren bij betrokken?
  - Zijn dit meerdere personen?
- Wie gaat deze personen uitleg geven?
- Wanneer moeten de gegevens verzameld zijn? (spreek een einddatum af)
- Wie gaat deze gegevens verwerken?
- Wat gebeurt er met de resultaten?
  - Maak (alleen of samen met de werkgroep) een overzicht van de meest opvallende resultaten.
  - Bespreek deze met de personen of organisaties die hier belang bij hebben.
  - Maak deze in ieder geval bekend bij iedereen die heeft meegeholpen met het invullen.
- Maak afspraken over het vervolg.
  - Wat wordt wanneer gedaan met de aangedragen ideeën? - Op welke termijn worden deze plannen gerealiseerd?
  - Hoe en wie worden betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen?

³ Denk hier bij ook aan leerlingen (vak-)leerkrachten van scholen, sportbuurtwerkers, sportconsulenten, beleidsmedewerkers, jeugdbesturen van sportverenigingen, ouders.

Invullen

In de toelichting bij module 2 wordt aangegeven welke (soort) variabelen op welke plek in de tabel kunnen worden ingevuld. De aanvullende vragenlijst bij de tabel bevat vragen voor volwassenen en jongeren. In overleg met de belanghebbenden kunnen onderdelen uit de tabel en vragen worden toegevoegd of geschrapt.

Datum:.....wijk/stadsdeel/gemeente: .....

Ingevuld door:.....

1 locatie	2 soort	3 ligging	4 gebruikers	5 wat wordt er gedaan	6 wat zou je er kunnen doen

7 gebruiksintensiteit (score)	8 veiligheid (score)	9 kwaliteit (score)	10 eigenaar beheerder	11 huurtarief/ toegangsprijs	12 knelpunten
o: m: a: za: zo:	bereikbaarheid: toezicht: verlichting: diefstalbev.: anders nl.:	ondergrond: sportmateriaal: kleedruimtes: hygiëne: ventilatie: verwarming: kantine: fietsenstalling: anders nl.:			
o: m: a: za: zo:	bereikbaarheid: toezicht: verlichting: diefstalbev.: anders nl.:	ondergrond: sportmateriaal: kleedruimtes: hygiëne: ventilatie: verwarming: kantine: fietsenstalling: anders nl.:			
o: m: a: za: zo:	bereikbaarheid: toezicht: verlichting: diefstalbev.: anders nl.:	ondergrond: sportmateriaal: kleedruimtes: hygiëne: ventilatie: verwarming: kantine: fietsenstalling: anders nl.:			

Toelichting deel 2 sportaccommodaties

1. locatie

- naam school/plein/park/straat

2. soort sportaccommodatie

- gymnastieklokaal
- sportzaal
- sporthal
- sportveld
- atletiekbaan
- tennisbaan
- zwembad
- ijsbaan
- fitnesscentrum/sportschool
- tennis- en/of squashhal
- klimhal
- kartingbaan
- skibaan
- golfbaan
- anders, namelijk:

3. ligging

- omringd door woningen
- dicht bij woningen
- afgelegen en niet in de buurt van woningen

4. gebruikers

- sportverenigingen (georganiseerd)
- individuen (ongeorganiseerd)
- basisonderwijs
- voortgezet-/middelbaar onderwijs

5. wat wordt er gedaan (voor jeugd van 4-18 jaar)

voorbeelden:

- schoolsport
- korfbaltrainingen
- volleybalcompetitie
- zwemles
- schoolzwemmen
- instuifmiddagen buurtsport
- etc.

6. wat zou je er kunnen doen (voor jeugd van 4 -18 jaar)

voorbeelden:

- naschoolse sportactiviteiten
- schoolsport
- buurttrainingen voetbalvereniging
- kennismakingcursus softbal
- sport- en speluitleen
- etc.

7. gebruiksintensiteit (op schaal van 1-10)

- ochtenden door de week
- middagen door de week
- avonden door de week
- zaterdagen
- zondagen

8. veiligheid (op schaal van 1-10)

- bereikbaarheid (drukke straat)
- toezicht/beheer
- verlichting aanrijroute & fietsenstalling
- sociale veiligheid
- diefstalbeveiliging kleedruimtes
- anders nl.:

9. kwaliteit sportaccommodaties (op een schaal van 1-10)

- ondergrond
- sportmateriaal
- kleedruimtes
- hygiëne
- ventilatie
- verwarming
- kantine
- fietsenstalling
- anders nl.:

10. eigenaar/ beheerder

- naam en telefoon eigenaar
- naam en telefoon beheerder
- bijv. sportzaken gemeente,*
- sportschooleigenaar*
- bijv. naam sporthalbeheerder*

11. huurtarief/toegangs prijs

- huurprijs per uur
- individuele toegangsprijs per persoon/ leeftijd

12. knelpunten

voorbeelden:

- vernielingen
- belemmeringen jongeren met handicap
- overlast van hanggroepen
- etc.

Als de tabel eenmaal is ingevuld, moet worden gekeken wat nu de belangrijkste resultaten zijn. Als hulpmiddel om deze er uit te halen, staan hieronder een aantal voorbeelden van vragen voor volwassenen en jongeren. Deze vragen kunnen aangevuld worden met vragen die spelen bij u in de wijk.

Aanvullende vragen voor volwassenen

1. Als er één sportaccommodatie bij kan komen in de wijk, wat voor soort accommodatie is dan het meest nodig?
2. Wat zijn de meest opvallende knelpunten bij de huidige sportaccommodaties?
3. Welke locatie moeten het eerst verbeterd worden en waarom?
4. Is er voor de kinderen en jongeren uit alle leeftijdsgroepen in de wijk voldoende sportaanbod bij de sportaccommodaties?

Aanvullende vragen voor jongeren

1. Bij welk sportgebouw of sportveld ga je het vaakst sporten?

2. Welke sport doe je daar vooral?

3. Wat is goed of slecht aan deze sportplek? En waarom vind je dat?

4. Wat moet er het eerst veranderen aan deze sportplek?

5. Is er een sport die je graag bij jou in de buurt wil doen, maar wat nu niet kan omdat daar geen sportgebouw of sportplek voor is?

Module 3 Vragenlijst Sport op School

Gebruiksaanwijzing voor bewegmanagement

Deze vragenlijst is een samenvoeging en een aanvulling van een aantal vragenlijsten die door de stichting BOTS uit Tilburg zijn opgesteld. Deel A is ontwikkeld voor het basisonderwijs, deel B voor het voortgezet onderwijs.

Doel

Met deze vragenlijsten kan de school inzicht krijgen in de onderwijsactiviteiten en andere activiteiten op het gebied van sport en bewegen.

Resultaten

Deze vragenlijst geeft vooral inzicht in welke activiteiten een school ontplooit op het gebied van sport en bewegen. De resultaten kunnen met de (vak)leerkrachten en het bestuur van de school worden besproken. Hierbij kan bepaald worden of er aandachtspunten zijn die verder uitgewerkt kunnen worden. Deze module is ook goed te combineren met module 5 waarin kinderen hun mening geven over onder meer het sporten en bewegen op school. Met de resultaten kunnen activiteiten worden aangepast of opgepakt. Ook kan samenwerking met andere organisaties worden opgestart.

Opzet

- Maak met het bewegmanagement de keuze voor één persoon of het samenstellen van een werkgroep die de toepassing coördineert.
- Maak van tevoren bekend aan leerkrachten, leerlingen en ouders dat de vragenlijst wordt ingevuld. Ook de sportverenigingen en het sportbuurtwerk kunnen worden geïnformeerd.
  - Schrijf een stukje voor de schoolkrant.
- Spreek af wie de vragenlijst invult. De vragenlijst is zo opgesteld dat deze kan worden ingevuld door een directeur of een (vak-)leerkracht die een redelijk overzicht heeft van de activiteiten van de school op het gebied van sport en bewegen. Maar er kan ook gekozen worden om een werkgroep op te zetten waarin ouders, (vak-)leerkrachten en directie vertegenwoordigd zijn. In het voortgezet onderwijs kan deze werkgroep nog aangevuld worden met leerlingen.
- Wanneer moeten de gegevens verzameld zijn? (spreek een einddatum af)
- Wie gaat deze gegevens verwerken?
- Wat gebeurt er met de resultaten?
  - Maak (alleen of met de werkgroep) een overzicht van de meest opvallende zaken.
  - Bespreek deze met de leerlingen, de leerkrachten en de ouders.
  - Schrijf een stukje in de schoolkrant over de resultaten.
  - Maak de resultaten bekend aan sportverenigingen en sportbuurtwerk als er samenwerking is of als deze opgezet gaat worden.
- Maak afspraken over het vervolg.
  - Wat wordt wanneer gedaan met de aangedragen ideeën?
  - Hoe en wie worden betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen?
  - Op welke termijn worden deze plannen gerealiseerd?

Invullen

Deze vragenlijst bestaat uit een deel voor basisscholen (A) en een deel voor voortgezet onderwijs (B).

Deel A: Sport en bewegen op de basisschool

Algemeen

- a. Naam basisschool : .....
- b. Locatie (indien van toepassing) : .....
- c. Naam en functie invuller(s) : .....
- d. Aantal leerlingen : .....
- e. Aantal groepsleerkrachten : .....
- f. Aantal vakleerkrachten : .....
- bewegingsonderwijs : .....
- g. Accommodaties gebruikt : .....
- voor bewegingsonderwijs : .....
- (binnen, buiten, zwembad, etc.) : .....

Bewegingsonderwijs

1. a. Gebruikt de school één of meerdere methoden voor het bewegingsonderwijs? ja nee

b. Zo ja, welke methode(n) wordt (worden) gebruikt en hoe functioneert deze in de praktijk?
(Opbouw, afstemming, door iedereen gebruikt). Zo nee, waarom niet?

.....

.....

.....

2. a. Krijgen de kinderen zwemonderwijs? ja nee

b. Zo ja, in welke groepen? Zo nee, waarom niet?

.....

.....

.....

3. a. Wordt door de school een vakdocent bewegingsonderwijs ingezet? ja nee

b. Zo ja, hoeveel uur per groep?

	Aantal uur bewegingsonderwijs	Aantal uur bewegingsonderwijs door vakleerkracht
groep 1		
groep 2		
groep 3		
groep 4		
groep 5		
groep 6		
groep 7		
groep 8		

4. a. Hebben de groepsleerkrachten die bewegingsonderwijs geven de laatste 3 jaar na- of bijscholing op dit gebied gevolgd?

ja nee

b. Zo ja, welke na- of bijscholing en voor hoeveel leerkrachten? Zo nee, waarom niet?

.....
.....
.....

5. a. Maakt de school gebruik van de mogelijkheid een stagiair van de ALO aan te stellen?

ja nee

b. Zo ja, hoe wordt deze gebruikt door vak- en/of groepsleerkrachten? Zo nee, waarom niet?

.....
.....
.....

6. a. Heeft de school maatregelen getroffen voor het niet meer inzetten van groepsleerkrachten bij het bewegingsonderwijs⁴?

ja nee

b. Zo ja, welke maatregelen? Zo nee, waarom niet?

.....
.....
.....

7. a. Is de school in het bezit van het Basisdocument bewegingsonderwijs⁵?

ja nee

⁴ Zie ook regeling bevoegdheidsbesluit, meer informatie bij het KVLO.

⁵ Handeling met uitgangspunten, tussendoelen, planningsaspecten en toetsvoorbeelden voor het vak bewegingsonderwijs op de basisschool.

b. Zo ja, waarvoor wordt deze ingezet, welke groepen? Zo nee, waarom niet?

.....
.....
.....

Andere sport- en bewegingsactiviteiten

8. Maakt de school gebruik van de modules van “Kies voor Hart en Sport” voor groep 6 t/m 8, waarin gezondheidsvoorlichting en sportoriëntatie centraal staan? ja nee

9. Maakt de school gebruik van de bewegingsmethode “de Klas Beweegt” waarin door middel van kalenders en posters maandelijks suggesties voor lichaams oefeningen tijdens de les worden gedaan? ja nee

10. Biedt de school de mogelijkheid voor kinderen die moeite hebben met sporten en bewegen om deel te nemen aan “Club Extra”⁶? ja nee

11. Biedt de school de mogelijkheid voor kinderen die moeite hebben met sporten en bewegen om deel te nemen aan Motorische Remedial Teaching⁷? ja nee

12. a. Worden door de school schoolsportactiviteiten georganiseerd? ja nee

b. Zo ja, welke activiteiten? Zo nee, waarom niet?

.....
.....
.....

13. a. Mogen kinderen voor en na schooltijd op het schoolplein sporten? ja nee

b. Zo ja, doen zij dit ook en wat doen ze dan? Zo nee, waarom niet?

.....
.....
.....

14. a. Worden ouders ingezet bij (na-)schoolse sportactiviteiten? ja nee

b. Zo ja, voor welke sportactiviteiten gebeurt dit? Zo nee, waarom niet?

.....
.....
.....

⁶ Club Extra is een bewegingsprogramma waarbij kinderen met een motorische achterstand in kleine groepen op hun eigen niveau sporten totdat ze aansluiting kunnen vinden bij het reguliere bewegingsaanbod.

⁷ Voor meer informatie over MRT neem contact op met KVLO (www.kvlo.nl).

15. a. Is er contact met externen op het gebied van sport en bewegen? (bijv. een sportvereniging, andere scholen)?

ja

nee

b. Zo ja, wat houden deze contacten precies in? Zo nee, waarom niet.

.....
.....
.....

16. a. Welke projecten of activiteiten zijn in het verleden georganiseerd?

.....
.....
.....

b. Wat waren de positieve en negatieve ervaring met deze projecten of activiteiten?

.....
.....
.....

17. Zijn de sport- en speelvoorzieningen op de speelplaats naar wens? Waarom wel of waarom niet?

.....
.....
.....

18. Welke wensen heeft de school op het gebied sport en bewegen? (bijvoorbeeld voldoet de accommodatie, is samenwerking met andere scholen of organisaties gewenst, aan welke informatie is behoefte, is er voldoende materiaal of ondersteuning, is er voldoende draagvlak bij bestuur en of directie)

.....
.....
.....

Deel B: Sport en bewegen in het voortgezet onderwijs

Algemeen

- a. Naam school : .....
- b. Locatie (indien van toepassing) : .....
- c. Naam en functie invuller(s) : .....
- d. Aantal leerlingen : .....
- e. Aantal docenten LO : .....
- F. Accommodaties gebruikt voor LO : .....
- (binnen, buiten, zwembad, etc.) : .....
- .....

Lichamelijke opvoeding

1. Zijn op uw school de eindtermen volledig ingevoerd? ja nee
2. Worden de leerlingprestaties door alle docenten lichamelijke opvoeding systematisch geregistreerd en geëvalueerd?
 nee wel geregistreerd, niet geëvalueerd geregistreerd en geëvalueerd
3. Maakt de school in het reguliere lesprogramma gebruik van het programma Fit & Fun? ja nee
4. Heeft de school voldoende instrumenten om sportoriëntatie en keuze voldoende vorm te geven? ja nee

Andere sport en beweegactiviteiten

5. a. Worden door de school na- of buitenschoolsportactiviteiten georganiseerd? ja nee
b. Zo ja, welke activiteiten? Zo nee, waarom niet?
.....
.....
.....
6. a. Mogen leerlingen voor en na schooltijd op het schoolplein sporten? ja nee
b. Zo ja, doen zij dit ook en wat doen ze dan? Zo nee, waarom niet?
.....
.....
.....

7. Neemt de school deel aan Whoznext?

ja

nee

8. a. Worden leerlingen zelf ingezet bij het opzetten en uitvoeren van naschoolse sportactiviteiten?

ja, altijd

een enkele keer

ja, vaak wel

nee, nooit

soms

b. Voor welke sportactiviteiten gebeurt dit? Of waarom gebeurt dit niet?

.....
.....
.....

9. a. Is er contact met externen op het gebied van sport en bewegen? (bijv. een sportvereniging, andere scholen)

ja

nee

b. Zo ja, wat houden deze contacten precies in? Zo nee, waarom niet.

.....
.....
.....

10. a. Welke projecten of activiteiten zijn in het verleden georganiseerd?

.....
.....
.....

b. Wat waren de positieve en negatieve ervaring met deze projecten of activiteiten?

.....
.....
.....

11. Zijn de sport- en speelvoorzieningen op het schoolplein naar wens? Waarom wel of waarom niet?

.....
.....
.....

12. Welke wensen heeft de school op het gebied sport en bewegen? (bijvoorbeeld voldoet de accommodatie, is samenwerking met andere scholen of organisaties gewenst, aan welke informatie is behoefte, is er voldoende materiaal of ondersteuning, is er voldoende draagvlak bij bestuur en of directie)

.....
.....
.....

MODULE 4a QUICKSCAN J-SCOPE VOOR SPORTVERENIGING

Gebruiksaanwijzing voor bewegmanagement

Doel

Deze quickscan ‘meet’ de jeugdgerichtheid van de sportvereniging. Het is een vragenlijst om te bepalen hoe toegankelijk en aantrekkelijk de vereniging is voor haar jeugdleden. Het instrument kan ook gebruikt worden als ‘exit-instrument’, om inzicht te krijgen in waarom jongeren stoppen met sporten.

Resultaten

Wanneer zowel volwassenen als jongeren de test invullen, kunnen de antwoorden van beide groepen achteraf met elkaar worden vergeleken. Een andere mogelijkheid: maak de test met verschillende vertegenwoordigers van de vereniging samen (de jeugdcommissie, jeugdtrainers, jeugdleiders en natuurlijk jeugdleden zelf). Dat kan boeiende en nuttige discussie opleveren.

Vooraf de punten waarover verschillende ideeën bestaan, zijn van belang. Door hierover met elkaar te praten, kan samen worden bepaald waar en hoe J-voortgang is te boeken.

De resultaten zijn vooral bedoeld voor de organisatie zelf. In de tweede plaats kan het ook een inventarisatie zijn van de jeugdgerichtheid van sportverenigingen voor het bewegmanagement.

Opzet

- De quickscan kan toegepast worden bij iedere sportvereniging met jeugdleden vanaf 12 jaar.
- Maak met het bewegmanagement de keuze voor één persoon die coördineert of het samenstellen van een werkgroep, hierbij kunnen ook stagiaires of verenigingsondersteuners worden betrokken.
- De werkgroep kan bestaan uit een aantal jeugdleden, een bestuurslid, een trainer en een ouder die de uitvoering voorbereiden en later aan de slag gaan met de uitkomsten.
- De quickscan kan ingevuld worden met de jeugdcommissie, ouders, trainers of het (jeugd)bestuur. Maar het is vooral belangrijk dat jeugdleden, de jeugdraad of een jeugdteam(s) de lijst invullen. Of maak een selectie van bijvoorbeeld een aanvoerder, een aantal sporters, een trainer en een ouder per trainingsgroep.
- Maak van tevoren bekend aan commissies, jongeren en ouders dat de quickscan in de vereniging wordt gedaan.
  - Deze personen of commissies kan ook gevraagd worden om mee te helpen bij het verzamelen van informatie.
  - Schrijf een stukje voor het clubblad.
- Bepaal wie de invullers van de quickscan uitleg gaat geven.
- Wanneer moeten de gegevens verzameld zijn? (spreek een einddatum af)
- Wie gaat deze gegevens verwerken?

- Wat gebeurt er met de resultaten?
  - Maak (alleen of met de werkgroep) een overzicht van de meest opvallende zaken.
  - Bespreek deze met de jongeren en de commissies.
  - Organiseer een discussieavond aan de hand van de resultaten.
  - Maak deze in ieder geval bekend bij iedereen die de quickscan heeft ingevuld.
  - Schrijf een stukje in het clubblad over de resultaten.
- Maak afspraken over het vervolg.
  - Wat wordt wanneer gedaan met de aangedragen ideeën?
  - Hoe en wie worden betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen?
  - Op welke termijn worden deze plannen gerealiseerd?

Invullen

De quickscan J-score bestaat uit 40 uitspraken, verdeeld over vier categorieën. Op een schaal van 1 t/m 5 kun je per uitspraak aangeven in hoeverre die van toepassing is op jullie sportvereniging. Dat kan heel eenvoudig door het antwoord van je keuze te omcirkelen. Aan het eind van de test volgt de uitslag (de J-score).

A. Over de organisatie en structuur

	helemaal niet waar	meestal niet waar	soms wel, soms niet waar	meestal wel waar	helemaal waar
1. De vereniging beschikt over een jeugdcommissie of jeugdbestuur.	1	2	3	4	5
2. Er zitten ook jongeren in de jeugdcommissie of er is een aparte jeugdraad.	1	2	3	4	5
3. Ook in andere commissies of besturen zijn jongeren actief.	1	2	3	4	5
4. De mening van jonge commissieleden telt net zo zwaar als die van oudere leden.	1	2	3	4	5
5. Er wordt niet alleen gepraat over jeugdleden, maar ook met jeugdleden.	1	2	3	4	5
6. Jeugdleden hebben de kans mee te beslissen over zaken die hen aangaan.	1	2	3	4	5
7. Jeugdleden weten precies bij wie ze terecht kunnen voor welke vraag.	1	2	3	4	5
8. De vereniging beschikt over een jeugd(beleids)plan.	1	2	3	4	5
9. Jeugdtrainers en –begeleiders hebben regelmatig onderling overleg.	1	2	3	4	5
10. Jeugdtrainers en –begeleiders zitten op één lijn wat betreft ideeën over jeugdsport.	1	2	3	4	5

A. Totaal aantal punten

--	--	--	--	--

B. Over de cultuur en sfeer

	helemaal niet waar	meestal niet waar	soms wel, soms niet waar	meestal wel waar	helemaal waar
1. Jeugdleden en ouders weten precies wat de vereniging van hen verwacht en wat zij van de vereniging mogen verwachten.	1	2	3	4	5
2. Jeugdleden die stoppen worden gevraagd naar de reden van hun vertrek.	1	2	3	4	5
3. Jeugdleden komen graag op de vereniging, ook als zij niet hoeven te sporten.	1	2	3	4	5
4. In vergelijking met andere sportverenigingen doet de club veel voor de jeugd.	1	2	3	4	5
5. Op gezette tijden mag de jeugd eigen muziek draaien in de kantine.	1	2	3	4	5
6. Er zijn voorzieningen voor jeugd op de vereniging (tafeltennistafel, speelplaatsjes enz.).	1	2	3	4	5
7. De jeugd wordt betrokken bij keuze van deze voorzieningen en/of bij de inrichting van (een deel van) de kantine.	1	2	3	4	5
8. Het clubblad is ook aantrekkelijk voor jeugdleden.	1	2	3	4	5
9. Er is goed contact tussen jeugdleden en de jeugdcommissie/ jeugdtrainers en dergelijke.	1	2	3	4	5
10. Er wordt rekening gehouden met de mening en de ideeën van jeugdleden.	1	2	3	4	5

B. Totaal aantal punten

--	--	--	--	--

C. Over trainingen en wedstrijden

	helemaal niet waar	meestal niet waar	soms wel, soms niet waar	meestal wel waar	helemaal waar
1. Jeugdleden gaan met plezier naar trainingen en wedstrijden toe.	1	2	3	4	5
2. Iedereen komt evenveel aan spelen toe, dus ook de minder goede spelers.	1	2	3	4	5
3. De jeugdtrainers hebben verstand van de sport, van trainingen geven en kunnen goed met jeugd omgaan.	1	2	3	4	5
4. De trainingsopkomst bij de jeugd is hoog.	1	2	3	4	5
5. Aan jeugdleden wordt regelmatig gevraagd wat zij van de trainingen vinden.	1	2	3	4	5

	helemaal niet waar	meestal niet waar	soms wel, soms niet waar	meestal wel waar	helemaal waar
6. Bij de indeling van teams en trainingsgroepen wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met voorkeuren van jeugdleden.	1	2	3	4	5
7. Er wordt meer nadruk gelegd op (spel)plezier dan op winnen, ook in wedstrijden.	1	2	3	4	5
8. In trainingen is er ook aandacht voor 'sport regelen' (als scheidsrechter, als trainer, als coach, enz.).	1	2	3	4	5
9. Er zijn jongeren in de vereniging actief als scheidsrechter, (hulp)trainer of (bege)leider.	1	2	3	4	5
10. Jonge scheidsrechters, trainers en jeugdleiders worden waar nodig begeleid, ondersteund en geschoold.	1	2	3	4	5

C. Totaal aantal punten

--	--	--	--	--

D. Over nevenactiviteiten

	helemaal niet waar	meestal niet waar	soms wel, soms niet waar	meestal wel waar	helemaal waar
1. Er is een gevarieerd activiteitenprogramma voor kinderen tot 12 jaar.	1	2	3	4	5
2. Er is een gevarieerd activiteitenprogramma voor jeugdleden van 12 tot 15 jaar.	1	2	3	4	5
3. Er is een gevarieerd activiteitenprogramma voor jongeren van 15 tot en met 18 jaar.	1	2	3	4	5
4. De georganiseerde nevenactiviteiten worden goed bezocht.	1	2	3	4	5
5. De kosten om mee te doen aan de nevenactiviteiten zijn voor niemand te hoog.	1	2	3	4	5
6. Bij het samenstellen van het activiteitenprogramma wordt de jeugd zelf betrokken.	1	2	3	4	5
7. Aan jeugdleden wordt regelmatig gevraagd wat zij van de georganiseerde activiteiten vinden.	1	2	3	4	5
8. Jeugdleden worden gestimuleerd leuke nieuwe nevenactiviteiten aan te dragen.	1	2	3	4	5
9. Voor goede ideeën en wensen van jeugdleden is altijd ruimte.	1	2	3	4	5
10. Jongeren helpen mee bij de organisatie en uitvoering van nevenactiviteiten.	1	2	3	4	5

D. Totaal aantal punten

--	--	--	--	--

Resultaat J-score

Neem de totalen van de vier categorieën over in de tabel hieronder. Tel de totalen vervolgens bij elkaar op om de J-score van de vereniging te bepalen:

	punten
A. Organisatie en structuur	
B. Cultuur en sfeer	
C. Trainingen en wedstrijden	
D. Nevenactiviteiten	
J-score	

Uiteraard geldt: hoe hoger de J-score, hoe jeugdgerichter de vereniging. Op de J-meter hieronder is af te lezen hoe je de behaalde J-score kunt interpreteren.

	40	50	60	70	80	90	100	110	120	130	140	150	160	170	180	190	200
Volgens jongeren	Dufste vereniging		Duffere verenigingen			Duffe vereniging			Vette vereniging			Vettere vereniging			Vetste vereniging		
Typering vereniging	<i>Jongeren?</i> Lastpakken Ze willen niks, kunnen niks. Laat ze hun mond houden...		<i>Jongeren?</i> Je doet van alles voor ze, maar een bedankje kan er vaak nauwelijks vanaf....			<i>Jongeren?</i> Ze hebben niets te klagen. Er zijn trainingen wedstrijden, een toernooi en soms zelfs een disco...			<i>Jongeren?</i> Natuurlijk. Ze horen erbij. Probeer het zo leuk mogelijk voor ze te maken.....			<i>Jongeren?</i> Graag! Ze weten zelf het beste wat ze willen. Bovendien kunnen ze vaak meer dan je denkt...			<i>Jongeren?</i> Kanjers! De vereniging is net zo goed van hen. Benut hun specifieke kwaliteiten...		

Vul in het onderstaande schema per categorie twee J-verbeterpunten in (de punten waar het laagst op gescoord wordt). Discussieer vervolgens over de vraag van welk punt de vereniging als eerste werk moet maken en hoe dat aangepakt gaat worden. Dit uiteraard in overleg met de jeugd. Want, dit zal duidelijk zijn, jongeren weten het beste wat jongeren willen!

	Verbeterpunten = actiepunten	Prioriteit (1 t/m 8)
A. Organisatie en structuur		
B. Cultuur en sfeer		
C. Trainingen en wedstrijden		
D. Nevenactiviteiten		

Module 4b QuickScan J-Score voor Sportbuurtwerk

Gebruiksaanwijzing voor bewegmanagement

Doel

Deze quickscan ‘meet’ de jeugdgerichtheid van de sportbuurtwerk. Het is een vragenlijst om te bepalen hoe toegankelijk en aantrekkelijk het sportbuurtwerk is voor jongeren. Deze quickscan J-score voor sportbuurtwerk is afgeleid van de J-score voor sportverenigingen.

Opzet

- De quickscan kan toegepast worden bij iedere sportbuurtwerkorganisatie.
- De quickscan kan ingevuld worden door sportbuurtwerkers. Maar beter is het om ook enkele jeugddeelnemers te vragen de lijst in te vullen.
- Maak met het bewegmanagement de keuze voor één persoon die coördineert of het samenstellen van een werkgroep.
- Maak van tevoren bekend aan commissies, jongeren en ouders dat de quickscan bij het sportbuurtwerk wordt gedaan.
  - Deze personen of commissies kan ook gevraagd worden om mee te helpen bij het verzamelen van informatie.
  - Schrijf een stukje voor het huis aan huis blad of het wijkkrantje.
- Bepaal wie de invullers van de quickscan uitleg gaat geven.
- Wanneer moeten de gegevens verzameld zijn? (spreek een einddatum af)
- Wie gaat deze gegevens verwerken?
- Wat gebeurt er met de resultaten?
  - Maak (alleen of met de werkgroep) een overzicht van de meest opvallende zaken.
  - Bespreek deze met de jongeren en de commissies.
  - Maak deze in ieder geval bekend bij iedereen die de quickscan heeft ingevuld.
  - Schrijf een stukje in het huis aan huis blad of de wijkkrant over de resultaten.
- Maak afspraken over het vervolg.
  - Wat wordt wanneer gedaan met de aangedragen ideeën?
  - Hoe en wie worden betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen?
  - Op welke termijn worden deze plannen gerealiseerd?

Invullen

De quickscan J-score bestaat uit 24 uitspraken, verdeeld over drie categorieën. Op een schaal van 1 t/m 5 kun je per uitspraak aangeven in hoeverre die van toepassing is op jullie sportbuurtwerk. Dat kan heel eenvoudig door het antwoord van je keuze te omcirkelen. Aan het eind van de test volgt de uitslag (de J-score).

Resultaten

Wanneer zowel volwassenen als jongeren de test invullen, kunnen de antwoorden van beide groepen achteraf met elkaar worden vergeleken. Een andere mogelijkheid: maak de test met verschillende vertegenwoordigers van de sportbuurtwerk samen (beleidsmedewerker, jongerenwerker, activiteitenbegeleider en natuurlijk jeugdleden zelf). Dat kan boeiende en nuttige discussie opleveren.

Vooraf de punten waarover verschillende ideeën bestaan, zijn van belang. Door hierover met elkaar te praten, kan samen worden bepaald waar en hoe J-voortgang is te boeken.

A. Over de organisatie

1. Het (sport)buurtwerk beschikt over een jeugdraad of jeugdbestuur.
2. Er zitten ook jongeren in het jeugdbestuur of er is een aparte 'jeugdraad'.
3. De mening van jeugdigen telt net zo zwaar als die van volwassenen.
4. Er wordt niet alleen gepraat over jongeren, maar ook met jongeren.
5. Jongeren hebben de kans mee te beslissen over zaken die hen aangaan.
6. Jongeren weten precies bij wie ze terecht kunnen voor welke vraag.
7. Sportbuurtwerkers en jongerenwerkers hebben regelmatig onderling overleg.
8. Sportbuurtwerkers en jongerenwerkers zitten op één lijn wat betreft ideeën over jeugdbuurtssport.

helemaal niet waar	meestal niet waar	soms wel, soms niet waar	meestal wel waar	helemaal waar
--------------------	-------------------	--------------------------	------------------	---------------

1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5
1	2	3	4	5

A. Totaal aantal punten

--	--	--	--	--

helemaal niet waar	meestal niet waar	soms wel, soms niet waar	meestal wel waar	helemaal waar
--------------------	-------------------	--------------------------	------------------	---------------

B. Over de cultuur en sfeer

1. Jongeren en ouders weten precies wat zij van het sportbuurtwerk kunnen verwachten en wat het sportbuurtwerk van hen verwacht.
2. Jongeren die niet meer meedoen worden gevraagd naar de reden hiervoor.

1	2	3	4	5
1	2	3	4	5

	helemaal niet waar	meestal niet waar	soms wel, soms niet waar	meestal wel waar	helemaal waar
3. Jongeren komen graag bij het buurthuis of een andere locatie van het sportbuurtwerk, ook als zij niet gaan om te sporten.	1	2	3	4	5
4. In vergelijking met ander welzijnsinstellingen doet het sportbuurtwerk veel voor de jeugd.	1	2	3	4	5
5. Er zijn voorzieningen voor jeugd in het buurthuis of een andere locatie van het sportbuurtwerk. (tafeltennistafel, speelplaatsjes enz.).	1	2	3	4	5
6. De jeugd wordt betrokken bij keuze van deze voorzieningen en/of bij de inrichting van (een deel van) het buurthuis.	1	2	3	4	5
7. Er is goed contact tussen jeugdleden en de jeugdraad/sportbuurtwerkers.	1	2	3	4	5
8. Er wordt rekening gehouden met de mening en de ideeën van de jongeren.	1	2	3	4	5

B. Totaal aantal punten

--	--	--	--	--

C. Over sportactiviteiten

	helemaal niet waar	meestal niet waar	soms wel, soms niet waar	meestal wel waar	helemaal waar
1. Er is een gevarieerd activiteitenprogramma voor kinderen tot 12 jaar.	1	2	3	4	5
2. Er is een gevarieerd activiteitenprogramma voor jeugdleden van 12 tot 15 jaar.	1	2	3	4	5
3. Er is een gevarieerd activiteitenprogramma voor jongeren van 15 tot en met 18 jaar.	1	2	3	4	5
4. De deelname aan sportbuurtwerk bij de jeugd is hoog.	1	2	3	4	5
5. De kosten om mee te doen aan de nevenactiviteiten zijn voor niemand te hoog.	1	2	3	4	5
6. Bij het samenstellen van het activiteitenprogramma wordt de jeugd zelf betrokken, ze worden gestimuleerd nieuwe activiteiten aan te dragen.	1	2	3	4	5
7. Aan jongeren wordt regelmatig gevraagd wat zij van de sportactiviteiten vinden.	1	2	3	4	5
8. Er wordt meer nadruk gelegd op (spel)plezier dan op winnen.	1	2	3	4	5

C. Totaal aantal punten

--	--	--	--	--

Resultaat J-score

Neem de totalen van de drie categorieën over in de tabel hieronder. Tel de totalen vervolgens bij elkaar op om de J-score van het sportbuurtwerk te bepalen:

	punten
A. Organisatie	
B. Cultuur en sfeer	
C. Sportactiviteiten	
J-score	

Uiteraard geldt: hoe hoger de J-score hoe jeugdgerichter het sportbuurtwerk. Op de J-meter hieronder is af te lezen hoe je de behaalde J-score kunt interpreteren

	J-hel ←—————→ J-paradijs																
	24	30	36	42	48	54	60	66	72	78	84	90	96	102	108	114	120
Volgens jongeren	Dufste sportbuurtwerk		Duffere sportbuurtwerk			Duffe sportbuurtwerk			Vette sportbuurtwerk			Vettere sportbuurtwerk			Vetste sportbuurtwerk		
Typering sportbuurtwerk	<i>Jongeren?</i> Lastpakken Ze willen niks, kunnen niks. Laat ze hun mond houden...		<i>Jongeren?</i> Je doet van alles voor ze, maar een bedankje kan er vaak nauwelijks vanaf...			<i>Jongeren?</i> Ze hebben niets te klagen. Er zijn genoeg sportactiviteiten speciaal voor hun...			<i>Jongeren?</i> Natuurlijk. Ze horen erbij. Probeer het zo leuk mogelijk voor ze te maken...			<i>Jongeren?</i> Graag! Ze weten zelf het beste wat ze willen. Bovendien kunnen ze vaak meer dan je denkt...			<i>Jongeren?</i> Kanjers! Het sportbuurtwerk is net zo goed van hen. Benut hun specifieke kwaliteiten...		

Vul in het onderstaande schema per categorie twee J-verbeterpunten in (de punten waar het laagst op gescoord wordt).
 Discussieer vervolgens over de vraag van welk punt het sportbuurtwerk als eerste werk moet maken en hoe dat aangepakt gaat worden.
 Dit uiteraard in overleg met de jeugd. Want, dit zal duidelijk zijn, jongeren weten het beste wat jongeren willen!

	Verbeterpunten = actiepunten	Prioriteit (1 t/m 6)
A. Organisatie en structuur		
B. Cultuur en sfeer		
C. Sportactiviteiten		

Module 5a Vragenlijst Sportdeelname Leerlingen 8 tot 12 jaar

Gebruiksaanwijzing voor bewegmanagement

Doel

Deze vragenlijst 'meet' wat jongeren vinden van sport. Het is een vragenlijst om te bepalen:

- of jongeren aan sport doen en waarom (niet);
- welke wensen en ideeën leerlingen hebben ten aanzien van het sportaanbod op school;
- hoe jongeren denken over sportpleintjes en sportactiviteiten in hun buurt of wijk;
- wat jeugdleden vinden van de sportvereniging waar zij lid van zijn, en wat volgens hun beter kan.

Resultaten

Wanneer de vragenlijsten zijn verwerkt, geeft dit een goed beeld van de sportwensen en ideeën van de jongeren over hun school, buurt of sportvereniging. Met de informatie kunnen deze organisaties hun activiteiten beter afstemmen op wat de jongeren willen en eventueel de jongeren daar zelf bij betrekken.

In sommige gevallen kan het van belang zijn om te weten of er verschil is tussen allochtone en autochtone kinderen. Voeg in dat geval bij de algemene vragen de volgende vragen toe:

In welk land ben jij geboren? In welke land is je vader geboren? In welk land is je moeder geboren?

Opzet

- Maak met het bewegmanagement de keuze voor één persoon die coördineert of het samenstellen van een werkgroep.
- De vragenlijst kan in één keer en in onderdelen worden toegepast, bij voorkeur tijdens de les op school.
- Maak van tevoren bekend aan leerkrachten, leerlingen en ouders dat de vragenlijst wordt ingevuld. Ook de sportverenigingen en het sportbuurtwerk kunnen worden geïnformeerd.
  - Schrijf een stukje voor de schoolkrant.
- Bepaal of de vragenlijst tijdens de les of thuis moet worden ingevuld.
  - In de les kan het invullen van de vragenlijst worden gecombineerd met het bewegingsonderwijs, les over gezondheid, enz.
  - Voor het thuis invullen is een duidelijke instructie nodig voor ouder en kind.
- Wanneer moeten de gegevens verzameld zijn (spreek een einddatum af)?
- Wie gaat deze gegevens verwerken?
- Wat gebeurt er met de resultaten?
  - Maak (alleen of met de werkgroep) een overzicht van de meest opvallende zaken.
  - Bespreek deze met de leerlingen, de leerkrachten en de ouders.
  - Schrijf een stukje in de schoolkrant over de resultaten.
  - Maak de resultaten bekend aan sportverenigingen en sportbuurtwerk.

- Maak afspraken over het vervolg.
  - Wat wordt wanneer gedaan met de aangedragen ideeën?
  - Hoe en wie worden betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen?
  - Op welke termijn worden deze plannen gerealiseerd?

Invullen

Deze vragenlijst bestaat uit vier delen en kan in onderdelen of in één keer worden ingevuld.

Als er veel vragenlijsten verwerkt moeten worden, is het handig om de open vragen (want, ...; omdat, ...; anders, ...) te verwijderen of niet te verwerken.

Wij willen jou graag een aantal vragen stellen over sport. Wij willen graag weten wat jij en andere jongeren leuk en minder leuk vinden aan sport. De vragen gaan over sport op school, sport in de buurt en bij de sportvereniging.

TIP bij het invullen:

Lees eerst alle antwoorden door en zet dan pas een kruisje. Soms mag je meer kruisjes zetten, maar dan staat het er bij .

Wat is je leeftijd? .....jaar

Ben je een jongen of een meisje? jongen meisje

In welke straat woon je? .....

Hoe heet je school? .....

In welke groep zit je? groep 5 groep 7
 groep 6 groep 8

Jij en sport

1. Doe je aan sport? (kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- ja, ik ben lid van een sportclub
- ik ben ook nog lid van een andere sportclub
- ja, ik sport vaak op straat of in de buurt
(denk aan voetbal op straat, skaten of iets anders dat je buiten doet)
- nee, ik sport niet → Sla vraag 2 en 3 over en ga door met vraag 4 in vullen.

2. **Waarom doe je aan sport?** (kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- het is leuk
- ik ben er heel goed in
- mijn vriendjes doen ook mee
- mijn ouders willen graag dat ik sport
- ..... (mag je zelf invullen)

3. **Wat vind je niet leuk aan sport?** (kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- niets, alles is leuk
- ik doe me vaak pijn
- trainen is niet leuk, want .....
- een wedstrijd is niet leuk, want .....
- ik ben niet zo goed in sport
- anders,.....(mag je zelf invullen)
→ Je bent nu klaar met dit deel van de vragenlijst, sla vraag 4 over.

4. **Waarom doe je niet (meer) aan sport?**

- ik ben niet zo goed in sport
- sport is duur
- de sport die ik leuk vind, kan je hier niet doen
- ik word gepest als ik sport
- anders,.....(mag je zelf invullen)

Jij en je gymles

1. **Wat vind je van gymles op school?**

- heel erg leuk, want.....
- leuk, want .....
- niet zo leuk, want .....
- helemaal niet leuk, want.....

2. **Doe je wel eens mee aan extra sport op school, (een cursus, een toernooi, club extra of zo)?**

- ja, het afgelopen jaar heb ik meegedaan aan:
.....
- nee, want .....

3. Wat vind je van de extra sport uit de vorige vraag?

- weet ik niet, want ik weet niet wat er wordt gedaan
- ik vind ze stom
- leuk!
- leuk, maar dat is er niet vaak
- anders,.....(mag je zelf invullen)

4. Heb je nog een leuk idee voor de gymles of extra sport op jou school?

.....

.....

.....

.....

Jij en sport in je buurt

1. Vind je dat er bij jou in de buurt genoeg plekken zijn om buiten te sporten? (een trapveldje, basketbal-pleintje, skatebaan, enz.)

- ja, ik mis niets
- nee, ik mis een ..... en een .....

2. Waar vind je leuke sportpleintjes of grasveldjes bij jou in de buurt? Waarom zijn deze plekken leuk om te sporten?

(kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- een leuke plek is ..... omdat.....
- .....
- een andere leuke plek is .....omdat .....
- .....
- er zijn geen leuke plekken

3. Waarom zijn sommige sportpleintjes en veldjes minder leuk? Welke plekken zijn dat?

(kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- ze moeten snel opgeknapt worden, vooral .....
- er ligt altijd hondenpoep, vooral op .....
- de plek is slecht gekozen, want .....
- anders,.....(mag je zelf invullen)

4. Doe je wel eens mee aan sport-activiteiten bij jou in de buurt?

ja, het afgelopen jaar heb ik meegedaan aan:

.....
.....
.....

nee, want .....

5. Wat vind je van deze sport-activiteiten?

weet ik niet, want ik doe er niet aan mee

ik vind de sport-activiteiten niet leuk

leuk!

leuk, maar dat is er niet vaak

anders,.....(mag je zelf invullen

6. Heb je een leuk idee voor sport in de buurt?

nee

ja, namelijk .....

.....

Jij en je sportvereniging

Als je geen lid bent van een sportvereniging, mag je beginnen bij vraag 8.

1. Van welke sportvereniging(en) ben je lid?

1 .....

2 .....

3 .....

Als je lid bent van meer dan 1 sportvereniging, zet dan een kruisje bij de sport die je het meest doet, en vul voor die sport de volgende vragen in.

2. Wat vind je van de trainingen bij jouw sportvereniging?

heel erg leuk, want .....

leuk, want .....

niet zo leuk, want .....

helemaal niet leuk, want .....

ik heb geen trainingen .....

3. Hoe kunnen trainingen volgens jou (nog) leuker worden? (kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- ander soort oefeningen, namelijk .....
- niet altijd hetzelfde doen .....
- meer nieuwe dingen leren .....
- meer wedstrijdjjes .....
- anders,.....(mag je zelf invullen)

4. Wat vind je van de wedstrijden waaraan je meedoet?

- heel erg leuk, want .....
- leuk, want .....
- niet zo leuk, want .....
- helemaal niet leuk, want .....
- ik doe niet mee aan wedstrijden

5. Wat vind je van de feestjes en uitstapjes bij jouw vereniging?

- leuk, vooral .....
- niet zo leuk, want .....
- dat is niet bij mijn vereniging

6. Heb je ideeën voor (andere) leuke feestjes en uitstapjes?

.....
.....

7. Wat vind je van het clubhuis of de kantine van jouw sportvereniging?

- er is geen clubhuis of kantine .....
- ik kom er graag, want.....
- ik kom er niet graag, want .....
- anders,.....(mag je zelf invullen)

8. Wat mis je of wat moet anders in de sport? (kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- niets, ik kan altijd leuk sporten als ik wil
- ik mis een.....vereniging
- ik mis een sportpleintje of sportveldje, waar je kan .....
- ik wil graag ergens sportspullen lenen
- ik wil graag de ene keer de ene sport doen en dan weer een andere sport
- anders,.....(mag je zelf invullen)

Module 5b Vragenlijst Sportdeelname jongeren 12 tot 18 jaar

Gebruiksaanwijzing voor bewegmanagement

Doel

Deze vragenlijst is een samenvoeging en vereenvoudiging van vier vragenlijsten en ‘meet’ wat jongeren vinden van sport. Het is een vragenlijst om te bepalen:

- of jongeren aan sport doen en waarom (niet);
- welke wensen en ideeën leerlingen hebben ten aanzien van het sportaanbod op school;
- hoe jongeren denken over sportpleintjes en sportactiviteiten in hun buurt of wijk;
- wat jeugdleden vinden van de sportvereniging waar zij lid van zijn, en wat volgens hun beter kan.

Resultaten

Wanneer de vragenlijsten zijn verwerkt, geeft dit een goed beeld van de sportwensen en ideeën van de jongeren over hun school, buurt of sportvereniging. Met de informatie kunnen deze organisaties hun activiteiten beter afstemmen op wat de jongeren willen en eventueel de jongeren daar zelf bij betrekken.

In sommige gevallen kan het van belang zijn om te weten of er verschil is tussen allochtone en autochtone kinderen.

Voeg in dat geval bij de algemene vragen de volgende vragen toe:

In welk land ben jij geboren? In welke land is je vader geboren? In welk land is je moeder geboren?

Opzet

- De vragenlijst kan in één keer en in onderdelen worden toegepast, bij voorkeur op school.
- Maak met het bewegmanagement de keuze voor één persoon die coördineert of het samenstellen van een werkgroep.
  - Jongeren kunnen ook binnen hun lesprogramma dit onderzoek uitvoeren, verwerken en er een project van maken.
- Maak van tevoren bekend aan leerkrachten, leerlingen en ouders dat de vragenlijst wordt ingevuld. Ook de sportverenigingen en het sportbuurtwerk kunnen worden geïnformeerd.
  - Schrijf een stukje voor de schoolkrant.
- Bepaal of de vragenlijst tijdens de les of thuis moet worden ingevuld.
  - In de les kan het invullen van de vragenlijst worden gecombineerd met het bewegingsonderwijs, les over gezondheid, enz.
  - Voor het thuis invullen is een duidelijke instructie nodig.
- Wanneer moeten de gegevens verzameld zijn? (spreek een einddatum af)
- Wie gaat deze gegevens verwerken?
- Wat gebeurt er met de resultaten?
  - Maak (alleen of met de werkgroep) een overzicht van de meest opvallende zaken.
  - Bespreek deze met de leerlingen, de leerkrachten en de ouders.

- Schrijf een stukje in de schoolkrant over de resultaten.
- Maak de resultaten bekend aan sportverenigingen en sportbuurtwerk.
- Maak afspraken over het vervolg.
  - Wat wordt wanneer gedaan met de aangedragen ideeën?
  - Hoe en wie worden betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen?
  - Op welke termijn worden deze plannen gerealiseerd?

Invullen

Deze vragenlijst bestaat uit vier delen en kan in onderdelen of in één keer worden ingevuld. Als er veel vragenlijsten verwerkt moeten worden, is het handig om de open vragen (want, ...; omdat, ...; anders, ...) te verwijderen of niet te verwerken.

Wij willen jou graag een aantal vragen stellen over sport. Wij proberen er namelijk achter te komen of en wat jongeren doen aan sport. Ook willen we weten wat jullie nog missen aan sport. Dit vinden wij belangrijk, omdat wij vinden dat jongeren zelf meer te zeggen moeten krijgen als het over sport gaat. Vandaar dus dat we jou en andere jongeren vragen deze vragenlijst even in te vullen.

Als we het over sport hebben bedoelen we alles dat met sporten en bewegen te maken heeft. Dus ook vrijzwemmen en voetballen op het plein met jongeren uit de buurt.

Alvast bedankt voor je medewerking!

Wat is je leeftijd? ..... jaar

Ben je een meisje of een jongen? jongen meisje

Wat is het postcode van je huisadres? .....

Op welke school zit je? .....

Sportdeelname

1. Doe je aan sport? (kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- ja, ik ben lid van een sportvereniging of sportschool
- ik ben ook nog lid van een andere sportvereniging of sportschool
- ja, ik sport regelmatig in de buurt (denk bijvoorbeeld aan skaten, straatvoetbal, zwemmen of pleintjesbasketbal)
- nee, ik sport eigenlijk nooit (meer) → Ga door met vraag 4.

2. Waarom doe je aan sport? (kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- het is gewoon leuk om te doen
- het is gezellig, je ontmoet andere jongeren
- mijn vrienden doen ook mee
- mijn ouders willen graag dat ik sport
- je krijgt er een goed figuur van
- ik wil graag goed presteren
- het is gezond
- anders, namelijk .....

3. Wat vind je minder leuk aan sport? (kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- niets, ik vind eigenlijk alles leuk aan sport
- ik loop vaak blessures op
- trainen vind ik niet zo leuk, want .....
- wedstrijden vind ik niet zo leuk, want .....
- ik vind het eigenlijk te duur
- ik ben niet zo goed in sport
- anders namelijk .....

→ Je bent nu klaar met dit deel van de vragenlijst, sla vraag 4 over.

4. Waarom doe je niet (meer) aan sport? (kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- ik ben er niet goed in
- ik heb er geen tijd voor
- het is te duur
- de sporten die ik leuk vind, kan je hier niet doen, zoals .....
- mijn vrienden doen ook niet aan sport
- de sfeer staat me niet aan
- anders, namelijk .....

Sporten op school

1. Wat vind je van 'gymles' op school?

- heel erg leuk
- leuk
- niet zo leuk
- helemaal niet leuk

2. Hoe zouden de 'gymlessen' volgens jou (nog) leuker gemaakt kunnen worden? (kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- andere sporten doen in de les, namelijk .....
- meer verschillende dingen
- meer echt nieuwe dingen/sporten leren
- meer wedstrijdjes en spelvormen
- meer kunnen kiezen
- meer helpen bij het geven van de gymles
- anders namelijk, ...

3. Doe je wel eens mee aan sportkeuzeactiviteiten op school, zoals sportcursussen, -toernooien en -clinics?

- ja, het afgelopen jaar heb ik meegedaan aan:
.....
.....
- nee. Waarom niet?.....

4. Wat vind je van de georganiseerde sportkeuzeactiviteiten op school?

- geen idee, want ik weet niet wat er wordt georganiseerd
- de activiteiten die worden georganiseerd vind ik niet leuk
- leuk!
- leuk, maar er wordt te weinig georganiseerd
- anders namelijk, ...

5. Zijn er nog sportkeuzeactiviteiten die jij mist op school?

- nee
- ja, namelijk .....

6. Als jij het op sportgebied voor het zeggen zou hebben op jouw school, wat zou je dan als eerste veranderen?

.....

7. Wil je meedenken of meehelpen om sport op jouw school (nog) leuker te maken voor de leerlingen?

- ja, ik wil hier wel eens over meedenken en meepraten
→ Vul je naam in achter in de vragenlijst.
- ja, ik wil wel een helpen bij het organiseren van sportactiviteiten op school
→ Vul je naam in achter in de vragenlijst.
- nee, daar zie ik het nut niet van in
- nee, dat is niets voor mij
- nee, want .....

Sporten in de buurt

1. Wat vind je van de sportpleintjes en sportveldjes (skateramp, trapveldje, basketbalpleintje, etc) bij jou in de buurt?

(kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- ik vind ze goed zoals ze zijn
- ze zijn nodig aan een opknopbeurt toe, vooral .....
- ik zou ze heel anders hebben gemaakt, omdat .....
- er is niet voldoende toezicht en begeleiding
- de plek is niet goed gekozen, want .....
- er ligt altijd hondenpoep, vooral op .....
- anders, namelijk .....

2. Vind je dat er bij jou in de buurt genoeg mogelijkheden zijn om buiten te sporten? (trapveldje, basketbalveldje, skateramp enz.)

- ja, ik mis niets
- nee, ik mis een .....en een .....

3. Doe je wel eens mee aan de sportactiviteiten die bij jou in de buurt worden georganiseerd?

- ja, het afgelopen jaar heb ik meegedaan aan:
.....
.....
.....
- nee, want .....

4. Wat vind je van de georganiseerde buurtsportactiviteiten?

- geen idee, want ik weet niet wat er wordt georganiseerd
- de activiteiten die worden georganiseerd vind ik niet leuk
- leuk!
- leuk, maar er wordt te weinig georganiseerd
- anders, namelijk.....

5. Zijn er nog buurtsportactiviteiten die jij mist?

- nee
- ja, namelijk .....

6. Als jij het op sportgebied voor het zeggen zou hebben in jouw buurt, wat zou je dan als eerste veranderen?

.....
.....
.....

7. Ben je bereid om mee te denken of mee te helpen om sport bij jou in de buurt (nog) leuker te maken voor jongeren?

- ja → Vul dan je adres in aan het eind van de vragenlijst.
- nee, want .....

Sporten in een sportvereniging

Als je geen lid bent van een sportvereniging, mag je beginnen bij vraag 11 en de rest overslaan.

1. Van welke sportvereniging(en) ben je lid?

- 1. ....
- 2. ....
- 3. ....

Als je lid bent van meer dan 1 sportvereniging, zet dan een kruisje bij de sport die je het meest doet uit, en vul voor die sport de volgende vragen in.

2. Wat vind je van de trainingen bij jouw sportvereniging?

- heel erg leuk, want .....
- leuk, want.....
- niet zo leuk, want .....
- helemaal niet leuk, want.....
- ik heb geen trainingen

3. Hoe zouden trainingen volgens jou (nog) leuker gemaakt kunnen worden? (kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- ander soort oefeningen, namelijk .....
- meer afwisseling
- meer gericht op het leren van echt nieuwe dingen
- meer wedstrijdjes en spelvormen
- anders, namelijk .....

4. Wat vind je van de wedstrijden waaraan je meedoet?

- ik doe niet mee aan wedstrijden
- heel erg leuk, want.....
- leuk, want.....
- niet zo leuk, want .....
- helemaal niet leuk, want.....

5. Wat vind je van de andere activiteiten die bij jou vereniging worden georganiseerd?

(Denk bijvoorbeeld aan feestavonden, uitstapjes enz.)

- er worden geen andere activiteiten georganiseerd.
- leuk, vooral .....
- niet zo leuk, want .....

6. Heb je ideeën voor (andere) leuke andere activiteiten?

.....
.....

7. Wat vind je van het clubhuis of de kantine van jouw sportvereniging?

- er is geen clubhuis of kantine .....
- ik kom er graag, want.....
- ik kom er niet graag, want .....
- anders, namelijk.....

8. Als jij het voor het zeggen zou hebben bij jou sportvereniging, wat zou je dan als eerste veranderen?

.....
.....

9. Ik ben bij mijn vereniging ook actief als:

- (jeugd)scheidsrechter
- (jeugd)trainer
- (jeugd)leider of coach
- lid van de.....commissie
- organisator van activiteiten
- anders, namelijk .....
- ik ben niet actief op die manier

10. Ben je bereid om mee te denken of mee te helpen om jouw vereniging (nog) leuker te maken voor de jeugdleden?

- ja → Vul dan je naam en adres in aan het eind van de vragenlijst.
- nee, want .....

11. Wat mis je of wat moet anders in de sport? (kruis het hokje of de hokjes aan die bij jou passen)

- niets, ik kan altijd leuk sporten als ik wil
- ik mis een ..... vereniging
- ik mis een sportpleintje of sportveldje, waar je kan .....
- ik wil graag ergens sportspullen lenen
- ik wil graag de ene keer de ene sport doen en dan weer een andere sport
- anders, namelijk.....

Vul hier je adres in als je hebt aangegeven dat je wel eens mee wilt denken of helpen op school, in de buurt of bij de sportvereniging:

Naam: .....

Telefoon: .....

E-mail: .....

Adres: .....
.....

Bedankt voor het invullen van de vragenlijst!!!

Module 6 Creatieve Methoden

Gebruiksaanwijzing voor projectleider

Doel

Deze 6^e module is een aanvulling van werkwijze op de eerste 5 modules. Het geeft een aantal variaties en ideeën voor het verzamelen en verwerken van informatie voor de SBS. Deze module is geïnspireerd op de Speelruimteplanning van het K2 Brabants kenniscentrum Jeugd. In het laatste deel van deze creatieve methoden zijn voor kinderen van 4 tot 8 jaar enkele aanwijzingen voor een kringgesprek opgenomen, omdat het lastig is om één voor één bij hun de vragenlijsten af te nemen.

Resultaten

Door middel van werkstukken, videobanden en andere creatieve werkvormen kan een sprekend beeld worden gegeven van de sport en bewegingomgeving van kinderen. Dit kan goed gebruikt worden als input voor overleg of een discussie over wat mogelijk en wenselijk is. Hierin kunnen ook de invloed van andere factoren worden meegenomen.

Opzet

- Een groep of groepen jongeren en volwassenen krijgen van het bewegingmanagement het verzoek om (onderdelen van) een opdracht uit te werken. Dit kan een klas zijn of een buurtvereniging of een team van een sportvereniging, etc.
- Stel vast welk (deel)gebied (buurt/wijk/stadsdeel/dorp) door welke groep wordt onderzocht.
- Wanneer de gegevens verzameld moeten zijn. (spreek een einddatum af)
- Wie deze gegevens gaat verwerken.
- Wat er met de resultaten gebeurt.
  - Laat de groep(en) een overzicht maken van de meest opvallende zaken.
  - Bespreek deze met de groep(en).
  - Maak de resultaten bekend aan belanghebbenden.
- Maak afspraken over het vervolg.
  - Wat wordt wanneer gedaan met de aangedragen ideeën?
  - Hoe en wie worden betrokken bij de verdere uitwerking van de plannen?
  - Op welke termijn worden deze plannen gerealiseerd?

Uitwerken

Voor de structuur van het verzamelen van informatie kan gebruik gemaakt worden van module 1 tot en met 5 (of delen daarvan). De verzameling en uitwerking van de informatie kan goed ingepast worden in lesprogramma's of groepsopdrachten.

Opdracht voor jongeren of volwassenen

1. Maak een sportatlas van de wijk

- Op een planologische kaart (verkrijgbaar bij gemeente of in de boekhandel), schaal 1:1.000 tot 1:10.000, wordt de buurt of wijk afgetekend. Scheidslijnen zijn drukke verkeerswegen of andere natuurlijke barrières (kanaal, bosrand).
- Op de kaart worden plekken ingekleurd waar gesport kan worden, ook andere plekken waar jongeren regelmatig sporten en/of de hangplekken worden ingekleurd. Je kan voor iedere leeftijdsgroep een eigen kleur kiezen (bijvoorbeeld blauw voor 4-8 jaar, geel voor 8-12 jaar, groen voor 12 tot 15 jaar en oranje voor 15 jaar en ouder). Het is belangrijk dat de kaart zo compleet mogelijk is. De plekken worden genummerd, deze nummers kun je dan weer gebruiken in module 1.
- Kleur op de kaart in waar scholen staan en waar sportverenigingen zijn.
- Als extra kunnen foto's, video-opnames of tekeningen gemaakt worden van de plekken.
- Bespreek opvallende zaken. Laat iedereen uit de groep een lijstje maken met de drie beste en de drie slechtste sportplekken in de wijk en bespreek deze.

2. Andere manieren van informatie verzamelen

- Met module 1 van de SBS in de hand kunnen per plek de gegevens worden ingevuld (naam speelplek, nummer op kaart). Door vaker dan één keer te gaan kijken kan een beter beeld gekregen worden (wat gebeurt er, aantal kinderen, leeftijd, geslacht, ouders aanwezig, dag, vakantie, weer).
- Met module 2 van de SBS kunnen de sportaccommodaties worden bezocht. De beheerders van de accommodatie kan gevraagd worden om informatie te geven over het gebruik of hij/zij kan hierover geïnterviewd worden.
- Met module 3 van de SBS kunnen de scholen worden geïnterviewd. De groep of groepen kunnen ook zelf vragen toevoegen aan deze lijst.
- Voor het invullen van module 4 kan een jeugdteam worden samengesteld dat de verenigingen en het sportbuurtwerk bezoekt om de lijsten in te vullen.
- Vraag jongeren die sporten of rondhangen bij een sport of beweegplek of zij module 5a (8 tot 12 jaar) of 5b (12 tot 18 jaar) in willen vullen.

3. Andere manieren van verwerken van informatie

- Maak een werkstuk over sport en bewegen in de wijk.
- Maak een videopresentatie of een fototentoonstelling over sport en bewegen in de wijk.
- Maak een website over sport en bewegen in de wijk.
- Maak een verslag per sport/speelplek (zie voorbeeld hierna).

Voorbeeld Openbare Ruimte module 1 - SKATEBAAN

Oppervlakte: 144 m²

- Materiaal: 3 skatetoestellen

Sterke punten:

- Het is een verhard veld met drie toestellen. Rondom is redelijk ruimte om te bewegen.

Zwakke punten:

- Het veld grenst aan een redelijk drukke weg. Dit kan een jonge doelgroep tegenhouden.

Veiligheidsscore: 7.5

- Het veld grenst aan de bebouwing waardoor er goed toezicht is.
- De begrenzing is goed, duidelijk omringt door hekken.
- Het veld ligt aan een drukke weg, dit kan gevaar opleveren.
- De inrichting van het veld is logisch een ruim ingericht.

Kwaliteitsscore: 7.6

- Materiaal is een sterk en goed onderhouden.
- De ondergrond is verhard en goed te gebruiken voor skate(board).
- Water wordt afgevoerd.
- Het onderhoud van het materiaal is uitstekend en het veld is redelijk schoon. Er is een vuilnisbak aanwezig.

Voorbeeld Sportaccomodatie module 2 - SPORHAL

Sterke punten:

- Ligging tussen huizen, de bereikbaarheid is goed.
- Het ligt niet aan een drukke weg.
- Er is beperkt plaats voor fietsen en er is een parkeerplaats.
- Ruime sporthal met toezicht van conciërge.
- Er zijn kleedkamers voor dames en heren.

Zwakke punten:

- Er is geen kantine aanwezig, dit zou de hal completer maken.
- Er is wel materiaal aanwezig, maar afgekeurd materiaal wordt niet direct vervangen.
- De indeling van het vaste materiaal is niet logisch. Touwen of ringen kunnen bijvoorbeeld niet samen worden gebruikt.

Veiligheidsscore: 7.2

- De bereikbaarheid is goed, het ligt niet aan een drukke weg.
- Er is voldoende toezicht. Buiten van de omliggende huizen en binnen van conciërge.
- De verlichting binnen en buiten is goed.
- Er is aandacht voor diefstalbeveiliging. De kleedkamers zijn echter meestal niet afgesloten en er zijn geen kluisjes.
- De omgeving is veilig. Materiaal is goed vast, geen uitsteeksels en een ruim bewegingsoppervlakte.

Kwaliteitsscore: 6.6

- De vloer is in redelijk staat, maar wordt niet goed schoongemaakt.
- Het materiaal is redelijk, maar wordt niet tijdig vervangen.
- Er zijn twee kleedkamers aanwezig.
- Er is beperkt plaats voor je fiets en veel plaats voor auto's.

4. Voorzieningen buiten de wijk/buurt/stadsdeel/dorp

- Noteer alle sport- en beweegplekken en sportorganisaties die zich niet in het onderzochte gebied bevinden en waar jongeren uit de wijk wel gebruik van maken.

5. Andere wijkgegevens

- Vraag demografische gegevens op bij de gemeente. Waar in de wijk wonen welke mensen (leeftijd, allochtoon/autochtoon, man/vrouw)?
- Soort bebouwing?
- Bouwperiode van de huizen?
- Groenvoorzieningen?
- Woonsfeer (kent men elkaar goed, is het gezellig)?
- Andere voorzieningen (winkels, openbaar vervoer, etc.)?

6. Kringgesprek voor de groepen 2, 3, 4 of 5

Van kinderen van 5 tot 8 jaar kan niet worden verwacht dat ze de modules invullen. Toch is het belangrijk dat ook hun sport en beweegomgeving in kaart wordt gebracht. Met deze kinderen kan door een groepsleerkracht (of een assistent) in een kringgesprek hun sport en beweegomgeving in kaart worden gebracht:

Module 1 Openbare beweegruiimte

- De groepsleerkracht vraagt aan de kinderen waar zij sporten en bewegen en tekent exact de locatie waar ze wel eens bewegen in (of dat nou een formele sportplek is of niet).
- De groepsleerkracht vult kolom 1 (locatie), 2 (soort), 6 (ligging) en 7 (gebruikers) van de SBS in.
- De groepsleerkracht noemt alle speelplekken en vraagt per plek wat de leerlingen daar doen. Noteer alle sport en beweegactiviteiten zo nauwkeurig mogelijk. Vul deze in, in kolom 8 (functie).
- De groepsleerkracht vraagt per plek of de kinderen het een goede plek vinden en waarom. Probeer na te gaan wat er goed is aan die plek en wat niet goed is. Vul de gegevens in, in kolom 3, 11, 12, 13.
De groepsleerkracht vraagt ook hoe vaak zij op die plek komen en vult dit in, in kolom 10. Dit kan wat lastiger zijn voor jonge kinderen. Daarom kan er gekozen worden voor een algemene score: nooit, heel soms, regelmatig, vaak.
- Het gaat er ook om te ontdekken of bepaalde sport- of bewegingsactiviteiten niet of slecht mogelijk blijken in de wijk. De groepsleerkracht vraagt wat voor soort beweging of sport de kinderen graag (anders) zouden willen doen en schrijft alle ideeën, suggesties en opmerkingen op (kolom 9).

Module 5a Vragentijdst sportdeelname

In plaats van de antwoorden aan te kruisen, kan achter de antwoorden het aantal kinderen worden aangegeven dat een antwoord geeft. Ook de opmerkingen die zij maken kunnen hier worden ingevuld.

Actiepunten per module en samenhang tussen modules

Als extra handvat om prioriteiten te stellen en daar ook concrete acties aan te verbinden, is de onderstaande tabel bijgevoegd.

Daarna volgt een matrix om te ontdekken of resultaten van de modules met elkaar in verband gebracht kunnen worden. Hierin kunnen de meest opvallende resultaten tegen elkaar uit worden gezet, en kunnen eventuele oplossingsrichtingen bedacht worden.

	Sterke punten	Zwakke punten	Actiepunten
Openbare beweegruimte	1.		
	2.		
	3.		
		1.	
	2.		
	3.		
Sport-accommodatie	1.		
	2.		
	3.		
		1.	
	2.		
	3.		
Sport op school	1.		
	2.		
	3.		
		1.	
	2.		
	3.		
Sportvereniging/ buurtsport	1.		
	2.		
	3.		
		1.	
	2.		
	3.		
Sportaanbod	1.		
	2.		
	3.		
		1.	
	2.		
	3.		
Andere variabelen externe factoren	1.		
	2.		
	3.		
		1.	
	2.		
	3.		

		Openbare beweegrimte	Sport-accommodatie	Sport op school	Sportvereniging/ buurtsport	Sportaanbod	Andere variabelen externe factoren
	Sterke en zwakke punten						
Openbare beweegrimte							
Sport-accommodatie							
Sport op school							
Sportvereniging/ buurtsport							
Sportaanbod							
Andere variabelen externe factoren							

Ideeën voor Meer informatie, informatie voor Meer ideeën

In dit laatste deel van de SBS worden mogelijkheden gepresenteerd om meer te halen uit de voorzieningen en sportactiviteiten voor jongeren. Eerst worden projecten en informatie voor het basis-, voortgezet en middelbaar onderwijs gegeven. Vervolgens worden ideeën voor sportorganisaties en gemeente aangedragen. Als laatste komen meer algemene initiatieven voor jeugdparticipatie aan bod. De adressen van organisaties waar informatie kan worden opgevraagd staan aan het slot vermeld.

Basisonderwijs (4 tot 12 jaar)

Basisdocument bewegingsonderwijs

Dit is een handleiding met uitgangspunten, tussendoelen, planningsaspecten en toetsvoorbeelden voor het vak bewegingsonderwijs op de basisschool.

Door de overheid zijn kerndoelen voor het basisonderwijs vastgesteld. De kerndoelen zijn ruim geformuleerd. Deze zijn door de vakorganisaties SLO en KVLO geordend in leerlijnen (hoe deze kerndoelen te bereiken). Dit zijn 12 bewegingsgebieden (-problemen/-thema's) die zijn uitgeschreven. Deze leerlijnen zijn bruikbaar om een vakwerkplan op te stellen.

Per groep (1-2, 3-4, 5-6, 7-8) is aangegeven welke bewegingsthema's er zijn. Daarnaast staan in de handleiding een basisinventarislijst speellokaal basisonderwijs en een basisinventarislijst gymnastieklokaal basisonderwijs.

Meer informatie: Jan Luiting Fonds

De klas beweegt

Deze bewegingsmethode van uitgeverij Fysio Educatief voor het basisonderwijs biedt de leerkracht door middel van kalenders en posters maandelijks suggesties voor lichaamsoefeningen, die de kinderen vijf tot tien minuten in beweging brengen. Eén van de doelen hiervan is kinderen te laten ervaren dat bewegen een leuk, vast en vanzelfsprekend onderdeel van de dag behoort te zijn. Uit vooronderzoek blijkt dat de kalender onder andere wordt gebruikt om de concentratie te bevorderen en kinderen te leren plezier te hebben in bewegen.

Meer informatie: Fysio Educatief

Kies voor hart en sport

"Kies voor hart en sport" richt zich op kinderen van groep 6 tot en met 8 van de basisschool. Op school worden modules gezondheidsvoorlichting en sportvoorlichting behandeld en tijdens de lessen bewegingsonderwijs kunnen zij vrijblijvend kennis maken met diverse sport- en bewegingsactiviteiten (sportoriëntatie). Na schooltijd kunnen de kinderen kiezen voor een sportkennismakingscursus bij een sportaanbieder in de buurt. De kinderen leren hierdoor meer bewust te kiezen voor de sport die het beste bij hem/haar past.

Meer informatie: IOS

Club extra

Sommige kinderen in de basisschoolleeftijd willen graag sporten maar hebben er meer moeite mee dan anderen. Ze hebben bijvoorbeeld beperkte motorische vaardigheden, zijn angstig aangelegd of hebben gedragsproblemen. Bij de gymles op school of de sportvereniging haken ze af, omdat ze het niveau gewoonweg niet kunnen bijbenen of het plezier hierin verliezen. Voor deze leerlingen zette de NEBAS met steun van het toenmalige Jeugd in Beweging en het ministerie van VWS, een apart bewegingsprogramma op, genaamd Club Extra. Het bijzondere van Club Extra is dat de kinderen in hun vrije tijd sporten in kleine groepen op hun eigen niveau. Ze doorlopen allerlei fasen totdat ze aansluiting kunnen vinden bij het reguliere sportaanbod.

Meer informatie: NEBAS/NSG

“De samenwerking tussen vakleerkrachten bewegingsonderwijs en groepsleerkrachten”

Een brochure waarin aan de hand van drie succesvolle praktijkvoorbeelden wordt ingegaan op de randvoorwaarden voor samenwerking, doelstellingen, inhoud, werkwijze en organisatie. Het rapport is bedoeld voor besturen van basisscholen en lerarenopleidingen, en voor vakleerkrachten zelf.

Meer informatie: Stichting Leerplanontwikkeling

Ouderparticipatie bij sport en bewegen op school.

Een handreiking voor het betrekken van ouders bij bewegingsstimulering in het basisonderwijs (Actieve ouders, actieve kinderen)

Meer informatie: NISB, Expertisepunt School & Sport

Voortgezet onderwijs

Fit & Fun

Fit & fun is een uitdagend programma dat staat voor een actieve leefstijl bij jongeren van 13-15 jaar in de tweede klas van het voortgezet onderwijs. Fit & Fun richt zich in het bijzonder op de niet sportende jeugd. Fit & Fun stimuleert jongeren op een attractieve wijze om te blijven bewegen of om weer actief aan sport te gaan doen. Succes en plezier in het bewegen staan daarbij voorop. Fit & Fun bouwt voort op de vernieuwingen binnen het bewegingsonderwijs. Presteren staat daarbij minder op de voorgrond en bewegen sluit meer aan op de leefwereld van de jongeren.

Daarbij is rekening gehouden met toepassingsmogelijkheden voor zowel (I)VBO scholen als voor MAVO/HAVO/VWO scholen. Het programma telt vijf modules die, overeenkomstig de wensen van de school, elk afzonderlijk een accent kunnen krijgen. De modules zijn zo ontwikkeld dat ze zonder veel moeite in het reguliere lesprogramma passen:

- Fit & Fun handleiding voor docenten biologie en/of verzorging en docenten LO.
- Handleiding Fit Quiz voor biologie en/of verzorging.
- Werkboekje voor scholieren (13-15 jaar) in het voortgezet onderwijs.
- Fit & Fun Team Organiser: wervingsfolder voor scholen.
- Fit & Fun cd: dance smash hits.
- Fit & Fun T-shirt en poster.

Meer informatie: NISB, Expertisepunt School & Sport

J-score voor scholen

De J-score voor scholen is een quickscan voor het meten van de jeugdgerichtheid van scholen in het voortgezet onderwijs. Het is een vragenlijst om te bepalen hoe toegankelijk en aantrekkelijk de school is voor haar leerlingen. Met het instrument kan worden gekeken naar de sportieve cultuur, de organisatie en structuur, de lessen lichamelijke opvoeding en sportkeuzeactiviteiten van de school.

Meer informatie: Stichting Leerplanontwikkeling

Sportoriëntatie en -keuze (SOK)

Het doel van dit project is dat leerlingen zich op school breed kunnen oriënteren op sport en bewegen, zodat zij - nu en in de toekomst - in staat zijn een sport(context) te kiezen die bij de eigen mogelijkheden en behoeften past. Instrumenten die deels gebaseerd zijn op 'good practices' stellen docenten lichamelijke opvoeding in staat om sportoriëntatie en -keuze op een effectieve wijze gestalte te geven.

- Brochure Sportoriëntatie en -keuze in de praktijk. Vier voorbeelden uit het voortgezet onderwijs.
- Brochure Sportoriëntatie en -keuze. Brochure met antwoorden op veel gestelde vragen over sportoriëntatie en -keuzeprogramma's in de bovenbouw van het voortgezet onderwijs.

Meer informatie: Stichting Leerplan Ontwikkeling

Leerlingen regelen 't zelf

Jongeren houden zich in toenemende mate bezig met de organisatie van sport- en bewegingsactiviteiten, het geven van instructie of training, de coaching van een team of het scheidsrechteren van een wedstrijd. Jongeren leren veel van dit regelen (sociale vaardigheden, plannen, organiseren) en tevens maken ze hierdoor kennis met het (vrijwillig) vervullen van leidinggevende taken in de sportwereld. De school- en met name het vak lichamelijke opvoeding - kan op dit punt een belangrijke rol spelen, zowel op het voortgezet onderwijs als het middelbaar beroepsonderwijs (ROC's). Binnen het project *Leerlingen regelen 't zelf* worden voorbeelden gegeven van interessante manieren om leerlingen dit organiseren en leidinggeven te leren. Het gaat o.a. om de methode van de sportcommissie en de sportklas, een stage als sportleidinggevende (binnen en buiten school), participatie binnen een programma sportoriëntatie en het volgen van (lage) kaderopleidingen binnen ROC's.

Meer informatie: NISB, Expertisepunt School & Sport

MBO (16+)

BVE in beweging

Met het project "BVE in beweging" worden Regionale Opleiding Centra (ROC's) gestimuleerd en ondersteund bij hun aanbod op het terrein van sporten en bewegen. Goede praktijkvoorbeelden worden geïnventariseerd en verspreid onder andere ROC's. De voorbeelden worden aangevuld met suggesties hoe je het sport- en beweegaanbod kunt vernieuwen. Al het materiaal gaat (letterlijk) in een koffer waarmee speciale BVE-consulenten de ROC's bezoeken.

Meer informatie: Koninklijke Vereniging voor Leraren Lichamelijke Opvoeding (KVLO) en de BVE-raad

Sportorganisaties

Jeugdsportcoördinator

Het project jeugdsportcoördinator is een onderdeel van OJS (Ondersteuning Jeugdsport). OJS pleit er voor dat de sportvereniging haar sportaanbod beter laat aansluiten bij de wensen, behoeften en mogelijkheden van de jeugd. Niet alleen in wedstrijden en trainingen maar ook bijvoorbeeld in het clubblad, speelvoorzieningen of in de kantine. Om dit te bereiken is een belangrijke rol weggelegd voor de jeugdsportcoördinator. Hij is verantwoordelijk voor het opstellen en uitvoeren van jeugdbeleid, heeft regelmatig contact met jeugd en brengt de wensen en behoeften in kaart. Vervolgens behartigt hij de belangen van de jeugd en ziet hij toe op de kwaliteit van het jeugdaanbod. De coördinator organiseert daarnaast allerlei activiteiten en het voert overleg met diverse groepen zoals de ouders en mensen binnen de vereniging.

Meer informatie: Nederlandse Katholieke Sportfederatie (NKS)

Verenigingsondersteuning jeugdsport

Een landelijk verspreid netwerk van verenigingsondersteuners op jeugdsportgebied. Dergelijke deskundigen vormen een belangrijke schakel in het warm maken van verenigingen voor 'jeugdgericht' beleid en kunnen de jeugdsportcoördinatie bij verenigingen stimuleren en waar nodig ondersteunen. De jeugdsportspecifieke deskundigheid van verenigingsondersteuners van bonden, koepels, provinciale sportraden en regionale/lokale sportservice instellingen wordt bevorderd.

Meer informatie: Nederlandse Katholieke Sportfederatie (NKS)

Quattrosport en Tofsport

Quattrosport is een ontwikkelde 'nieuwe' sportvorm, bestaande uit vier onderdelen (streetsooccer, dunkbasketbal, speedplay en tchouckbal) die in competitieverband gespeeld kunnen worden. Quattrosport is bijzonder geschikt voor jongerenorganisaties buiten de sport, zoals YMCA, scouting, speeltuinverenigingen e.d.

Tofsport is een sport- en spelmeerkamp, bedoeld voor sportverenigingen die hun jeugdleden eens iets anders willen aanbieden dan de sport die men gewoonlijk beoefend (een soort 'sportieve nevenactiviteit'). Er zijn verschillende varianten ontwikkeld voor verschillende takken van sport.

Meer informatie: de Nederlandse Christelijke Sport Unie (NCSU)

Jeugdsportpas

De jeugdsportpas is bedoeld om jongeren tussen de 8 en 18 jaar kennis te laten maken met verschillende vormen van sport en bewegen. Met deze kortingskaart of voordeelpas kunnen zij deelnemen aan verschillende sport- en bewegingsactiviteiten bij sportaanbieders. Belangrijk is dat de jongeren geen lidmaatschap nodig hebben en aan verschillende activiteiten kunnen deelnemen. Ze kunnen als het ware 'zappen' tussen de verschillende sport- en bewegingsactiviteiten binnen een gemeente. Op dit moment wordt in de gemeenten Hoorn, Nijmegen, Haarlem, Smalingerland, Veendam en Weert geëxperimenteerd met de jeugdsportpas.

Meer informatie: NISB, Expertisepunt School & Sport

CHESS

Chess (Checklist Sportstimulering) is het systematisch opzetten en doorlichten van projecten en beleid op het gebied van bewegingsstimulering van de jeugd. Voor de sectoren onderwijs, sport en lokaal beleid, zijn aparte checklisten gemaakt. Deze checklisten bevatten praktische, aansprekende voorbeelden gericht op de betreffende sector. Ook is er een theorieboek dat gezien kan worden als een uitgebreide inhoudelijke toelichting op de checklisten en dieper op de materie ingaat:

- Basischecklist.
- CHESS Het Handboek. In 7 stappen naar betere jeugdsportplannen.
- CHESS De Samenvatting. In 7 stappen naar betere jeugdsportplannen.
- Voorbeelduitwerking lichamelijke opvoeding basisonderwijs.
- Voorbeelduitwerking lichamelijke opvoeding voortgezet onderwijs.
- Voorbeelduitwerking lokaal beleid.
- Voorbeelduitwerking sportverenigingen.
- Voorbeelduitwerking sportorganisaties.
- Voorbeelduitwerkingen GGD-en.

Meer informatie: NISB, Expertisepunt School & Sport

Streetwiser

In deze *kontzak*-folder staan een aantal streetsports zoals streetsoccer, pleintjesbasketbal, speedplay enz. beschreven. Er wordt kort uitgelegd waar, wanneer en hoe je deze sporten kunt beoefenen. Ook vind je in deze folder tips en adressen voor het organiseren van een streetsporttoernooi. De streetwiser is bedoeld voor jongeren die een streetsport willen beoefenen en/of dat zelf willen organiseren.

Meer informatie: NISB, Expertisepunt School & Sport

Handboek voor sportaccommodaties

Het handboek voor Sportaccommodaties is een losbladige systeem waarin alle standaardmaten en andere gegevens over inrichting en kosten van sportaccommodaties opgenomen zijn. De inhoud van het handboek wordt verzorgd door het Instituut voor Sportaccommodaties.

Meer informatie: ISA Sport

Keurmerk Sportaccommodaties

Zowel het bovengenoemde ISA als het Keurmerkinstituut bieden diensten aan voor beheerders van zwemgelegenheden en overige sportaccommodaties. Bij het keuren wordt uitgegaan van eisen die zijn vastgelegd in Normbladen en het "Handboek voor Sportaccommodaties" van NOC*NSF. De normen zijn opgesteld door nationale en internationale normcommissies, waarin experts zitten uit zowel sportbonden als het bedrijfsleven.

Meer informatie: Keurmerkinstituut

Overige instrumenten

SPOK - Sociaal Pedagogisch Ontwikkelings Klimaat

SPOK is een softwareprogramma met stellingen waarbij rapportcijfers worden ingevuld over de leefbaarheid voor jongeren. Met dit programma kan een analyse worden gemaakt van de kwaliteit van de leefomgeving in een buurt. Het instrument brengt alle pedagogisch relevante aspecten in een buurt snel en inzichtelijk in beeld en biedt concrete voorstellen voor de aanpak van een probleem. Hierbij worden de vier dimensies van woonomgeving uitgezet tegen de tien pedagogische voorwaarden voor een evenwichtige ontwikkeling van jongeren. De stellingen kunnen beantwoord worden door meerdere personen of groepen. Bijvoorbeeld kinderen vanaf 8 jaar, beleidsmedewerkers, opbouwwerkers, wijkbewoners en politieagenten.

Meer informatie: K2 Brabants kenniscentrum Jeugd

Community Youth Mapping

Community Youth Mapping is een vorm van jeugdparticipatie die in de Verenigde Staten is ontwikkeld. Langs deze weg geven jongeren aan wat zij de sterke en zwakke punten van een wijk vinden. Ook presenteren zij een plan waarmee de wijk meer een wijk van jongeren kan worden. Sleutelwoord van 'Youth Mapping' is 'hulpbronnen'. Hulpbronnen zijn ruimten, plekken en mensen die de jeugd belangrijk vindt. Deze hulpbronnen kunnen de positie van jongeren versterken.

De Nederlandse toepassing is ontwikkeld door Recreatie Rotterdam en toegepast in de deelgemeente Prins Alexander voor de trendkaarten Kompas 2010.

Meer informatie: deelgemeente Prins Alexander, Rotterdam

Kwaliteitspanels

Een stedelijk kwaliteitspanel bestaat uit een (vaste) kern van 15 à 20 vrijwillige medewerkers die voortkomen uit organisaties en verbanden als bewonersorganisaties, huurdercomités, arbeidsongeschikten- en gehandicaptenorganisaties, ouderenbonden, vakverenigingen enzovoort. Een stedelijk kwaliteitspanel toetst producties en diensten in de (semi-)publieke sector over de gehele bandbreedte van de gemeentelijke huishouding. Het panel rapporteert daarover en biedt haar bevindingen en aanbevelingen aan de politiek-bestuurlijk verantwoordelijke organen en de getoetste diensten, instanties of instellingen. De rapportages en aanbevelingen van een stedelijk kwaliteitspanel zijn openbaar. Een half jaar na publicatie checkt het panel wat er met de uitgebrachte aanbevelingen is gedaan. In Rotterdam is het panel ingezet om de kwaliteit van voetbalpleinen en -veldjes te toetsen.

Meer informatie: Landelijk Centrum Opbouwwerk

Speelruimteplanning op wijkniveau

Dit instrument is een uitgebreid stappenplan ter verbetering van de leefruimte voor jongeren. Het doel hiervan is het realiseren van veilige, gevarieerde en bereikbare speelmogelijkheden, afgestemd op de spelbehoeften van de kinderen in bepaalde leeftijdscategorieën. Dit wordt gedaan door onder andere een beschrijving te maken van de demografische gegevens, de deelgebieden, de verkeersstromen/gevaarlijke plekken, de loop- en fietsroutes en de knelpunten/voornemens.

Meer informatie: K2 Brabants kenniscentrum Jeugd

Duimdrop

“Duimdrop” is een container vol aantrekkelijk speelgoed op pleinen in kinderrijke buurten. Dit speelgoed wordt uitgeleend door mensen die alle kinderen het gevoel willen geven welkom te zijn op het plein. Waar vroeger door allerlei omstandigheden niet meer door kinderen gespeeld kon worden, kunnen kinderen nu veilig en onder toezicht spelen. Het speelgoed wordt door de kinderen betaald met speelgoedgeld, de zogenaamde Duimen. Deze verdienen zij door het doen van allerlei klusjes.

Meer informatie: BSW, Rotterdam

Thuis op straat (TOS)

Algemeen doel van TOS is een beter gebruik van de bestaande buitenruimte in woonwijken. Meer specifiek gaat het daarbij om de verbetering van het speel- en leefklimaat in de openbare ruimte. Vrij vertaald: het teruggeven van de straat aan iedereen die daar recht op heeft en het terugdringen van vandalisme. Daarbij worden knelpunten op twee niveaus gesignaleerd. Ten eerste op algemeen niveau de knelpunten in het buurtklimaat. En ten tweede op individueel niveau de kinderen/jongeren die in de knel zitten. De doelgroep van ‘Thuis Op Straat’ (TOS) bestaat uit jongeren van 2 tot 20 jaar. Het is afhankelijk van de buurt of wijk voor welke leeftijdsgroep het project wordt ingezet.

Meer informatie: Thuis op Straat

Smaakmakers

Smaakmakers is bedoeld voor mensen die willen werken aan een verbetering van het jongerenbeleid in vrijwilligersorganisaties. Smaakmakers werkt op drie fronten; het overtuigt jongeren van de mogelijkheden, maakt organisaties toegankelijker en hun aanbod interessanter. Hiervoor zijn methodieken ontwikkeld die gebruikt kunnen worden om een goed jongerenbeleid neer te zetten.

Deze methodieken richten zich op de 5 b’s:

- het binnen halen van jongeren;
- het behouden van jongeren;
- het begeleiden van jongeren;
- het beleid gericht op jongeren.
- het belonen van jongeren;

Op de volgende onderwerpen wil smaakmakers meer kennis overdragen:

netwerken

Hoe betrek je jongeren bij lokale organisaties?

coaching

Hoe kunnen organisaties jonge vrijwilligers door persoonlijke begeleiding binnenhalen en -houden?

certificaten

Hoe kun je vastleggen wat jongeren leren en wat betekent dat voor de jongeren?

synergie

Hoe krijgt vrijwilligerswerk een plek in het voortgezet onderwijs?

bewustwording

‘Moeilijke’ jongeren vormen flying teams.

steunpunten

Hoe ondersteun je jonge allochtonen in vrijwilligersorganisaties?

oriëntatie

Hoe wijs je jongeren met drempelvrees de weg naar vrijwilligerswerk?

flexibiliteit

Hoe biedt je jongeren een aanbod zonder dat ze zich hoeven te binden?

kwaliteit

Hoe kun je de jeugd vriendelijkheid van een organisatie meten?

confrontatie

Hoe werk je vooroordelen tussen jongeren en volwassenen weg?

thermometers

Hoe zorg je voor een invloedrijk jeugdbestuur?

Meer informatie: CIVIQ

BSW (Buurt- en Speeltuinwerk) Rotterdam

Sportlaan 77, 3078 WR Rotterdam

Telefoon: 010 - 292 35 55

Email: info@bwsrotterdam.nl

Website: www.bswrotterdam.nl

BVE raad

Postbus 196, 3730 AD De Bilt

Telefoon: 030 - 221 98 11 Fax: 030 - 220 25 06

Email: info@bveraad.nl

Website: www.bveraad.nl

CIVIQ (samengaan van NOV en SVM)

Postbus 12080, 3501 AB Utrecht

Telefoon: 030 - 750 90 00 Fax: 030 - 750 90 01

E-mail: algemeen@civiq.nl

Website: www.civiq.nl

Fysio Educatief

Groenburgwal 59, 1011 HT Amsterdam

Telefoon: 020 - 626 57 57 Fax: 020 - 622 87 96

E-mail: info@beweeg.nl

Website: www.beweeg.nl

Instituut voor Sportaccommodaties (ISA)

Postbus 302, 6800 AH Arnhem

Telefoon: 026 - 483 46 37 Fax: 026 - 483 46 30

E-mail: info@isa-sport.nl

Website: www.isa-sport.nl

Interprovinciale Organisatie Sport

Postbus 302, 6800 AH Arnhem

Telefoon: 026 - 483 44 54 Fax: 026 - 483 47 45

E-mail: info@iossport.nl

Website: www.iossport.nl

K2 Brabants kenniscentrum Jeugd

Postbus 2347, 5202 CH 's-Hertogenbosch

Telefoon: 073 - 614 17 74 Fax: 073 - 613 99 21

E-mail: mail@k2.nl

Website: www.k2.nl

Keurmerkinstituut (KI)

Postbus 90, 2665 ZH Bleiswijk

Telefoon: 010 - 440 32 66 Fax: 010 - 440 32 55

E-mail: post@keurmerk.nl

Website: www.keurmerk.nl

Koninklijke Vereniging van Leraren Lichamelijke Opvoeding (KVLO)

Postbus 398, 3700 AJ Zeist

Telefoon: 030 - 692 08 47 Fax: 030 - 691 28 10

E-mail: beheer@kvlo.nl

Website: www.kvlo.nl

Landelijk Centrum Opbouwwerk (LCO)

Prinsegracht 51, 2512 EX Den Haag

Telefoon: 070 - 380 44 31 Fax: 070 - 380 99 73

E-mail: info@opbouwwerk.nl

Website: www.opbouwwerk.nl

NebasNsg

Postbus 200, 3980 CE Bunnik

Telefoon: 030 - 659 73 00 Fax: 030 - 659 73 73

E-mail: info@nebasnsg.nl

Website: www.nebasnsg.nl

Nederlandse Christelijke Sport Unie (NCSU)

Korte Bergstraat 15, 3811 ML Amersfoort

Telefoon: 033 - 461 85 48 Fax: 033 - 461 55 95

E-mail: tofsport@ncu.nl of quattrosport@ncsu.nl

Website: www.ncsu.nl

Nederlands Instituut voor Sport en Bewegen (NISB) Expertisepunt School & Sport

Postbus 32, 6800 AA Arnhem

Telefoon: 026 - 483 38 00 Fax: 026 - 483 38 90

E-mail: info@nisb.nl

Website: www.nisb.nl

Rotterdam deelgemeente Prins Alexander

Postbus 84205, 3009 CE Rotterdam

Telefoon: 010 - 286 82 00 Fax: 010 - 286 82 50

E-mail: info@prinsalexander.rotterdam.nl

Website: www.prinsalexander.rotterdam.nl

Stichting Leerplan Ontwikkeling (SLO)

Postbus 2041, 7500 CA Enschede

Telefoon: 053 - 484 08 40 Fax: 053 - 430 76 92 (tijdens kantooruren)

E-mail: info@slo.nl

Website: www.slo.nl

Thuis Op Straat

Thurledeweg 95, 3044 ER Rotterdam

Telefoon: 010 - 436 78 88

E-mail: info@thuisopstraat.nl

Website: www.thuisopstraat.nl

Voor informatie over het samenwerkingsprogramma School & Sport en het Expertisepunt School & Sport, kunt u contact opnemen met NISB.
Papendallaan 50 P Postbus 32, 6800 AA Arnhem T 026 4833800 F 026 4833890 W www.schoolensport.nl E helpdesk@schoolensport.nl